

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

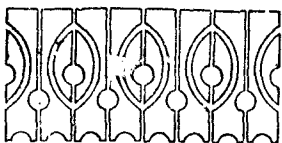
Organ al Uniunii Generale a Notarilor
Comunali și Cercuali
din România

CUPRINSUL:

- 1 Comunicat. Prezidiul Uniunii Gen.
- 2 Memoriul Uniunii, relativ la modificarea legii administrative.
- 3 Proiectul de modificarea legii administrative, propus de Uniunea Gen.
- 4 Memoriul Uniunii relativ la sesiunile notariale, Prezidiul.
- 5 Când va fi o administrație ideală, de: Virgil Ionescu Dârzeu, dir. M. I.
- 6 Însemnări de război, de: P. Popoviciu-Băneștianu.
- 7 Memoriul, Reuniunii jud. Sibiu, relativ la modificarea legii administrative
- 8 Comentar privitor la modificarea legii pentru unificarea administrativă, de Petre Popovici, notar Cetatea.

Apare în 1 și 15
a fiecărei luni.

MANUSCRISELE
se primesc până în 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază

ABONAMENTUL:
Pe 1 an 200 Lei
Pe 1/2 an 100 Lei

ADRESA:

Notariatul — Primăria

p. u. _____

județul: _____

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc, președintele Uniunii notari-
lor profesor al școlii de notari, Lugoj. :-:

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România

COMUNICAT

În conformitate cu hotărîrea adunării generale ținută la 16 Septembrie 1926 în Oradea delegațiunea, compusă din dnii: Alexandru Buha președintele Uniunii Gen. a Notarilor Comunali și Cercuali din România, Dumitru Pop, vicepreș. Simon Ursu primnotar, Nicolae Olariu notar, Petru Popovici, Dr. Valer Pop, Dr. I. Popa, Octavian Stoian, Dimitrie Hașăș, Ioan Pastiu, Nicolae Giurgiu, George Milencovici, Ioan Popovici și Dr. Alexandru Vasiliu, întrunându-se în ziua de 24 Septembrie în Arad a elaborat memoriul și proiectul Uniunii, relativ la modificarea Legii pentru Unificarea administrativă, care urmează mai jos.

Acest memoriu împreună cu proiectul de modificare a fost prezentat în ziua de 6 Octombrie 1926 Dlui Ministru de Interne Octavian Goga, prin o delegație compusă din domnii: Alexandru Buha, Serban Constantinescu, Dumitru Pop, Dr. Valer Pop, Nicolae Olariu, Petru Popovici, Octavian Stoian, Nicolae Giurgiu, Adolf Dobrov, și Dr. Alexandru Vasiliu. Delegațiunea a fost condusă de dl. Dr. Petru Nemoianu, avocat în București, deputat de Severin.

Dl. Ministru de Interne a primit delegațiunea foarte afabil și a ascultat cu multă atențiune doleanțele Corpului notarial, expuse de dl. președinte Alexandru Buha și a primit memoriul și proiectul de modificare a Legii. Dsa a asigurat

Corpul notarial de bunăvoința dsale și a promis, că la modificarea Legii pentru unificarea administrativă va ținea cont de propunerile Uniunii și le va satisface după posibilitate.

De aci delegațiunea a mers la Ministerul Domeniilor, unde s'a prezentat Dlui Ministru subsecretar de stat la Domenii, Gh. Busoicescu și a înaintat memoriul Uniunii, referitor la sesiile notariale. Dl. Ministru a luat imediat dispozițiuni, că acolo unde se află pământ disponibil rămas dela improprietărire să se acorde notarilor comunali sesiile notariale.

Delegațiunea s'a mai prezentat și la Ministerul Finanțelor, înaintând un memoriu relativ la încadrarea notarilor în gradul de șef de serviciu.

* * *

Prezidiul aduce prinos de recunoștință domnilor Ministrii pentru bunăvoința, cu care au primit delegațiunea notarilor. Totodată exprimă vii mulțumite dlui deputat Dr. Nemoianu, care în tot timpul petrecerii delegațiunii la București i-a stat în permanență la dispoziție și a condus-o la diferite Ministere, făcându-se interpretul doleanțelor Corpului notarial.

Alexandru Buha

președintele Uniunii Generale
a Notarilor Comunali și Cercuali din România

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România

No. 1310 — 1926.

Domnuie Ministru!

Experiența făcută în timp de 9 luni dela aplicarea Legii pentru unificarea administrativă ne arată că unele dispozițiuni din aceasta lege sunt inaplicabile, iar altele necesită modificări esențiale, reclamate în mod imperios în interesul administrației comunale.

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România este de părerea, că e necesar să-și spună cuvântul său în aceasta materie, cu atât mai vărtos, cu cât mulți membrii de ai ei cu o experiență de 10—30 ani de serviciu pe terenul administrației, pot să contribuie la luminarea unor chestii slevate, dar nedesluite în lege.

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România crede că este bine să se dea mai multă atențiune comunelor urbane adecă orașelor și aceasta modificând legea, prin o lege separată intitulată „**Legea pentru organizarea Comunelor urbane**”.

Tot la fel să se separizeze Administrația județană de către Administrația comunelor rurale prin o lege separată intitulată „**Legea pentru Administrația județană**” rămânând administrația comunală separizată de administrația orașelor și județelor, prin o lege intitulată „**Legea pentru administrația Comunelor rurale**”.

Uniunea Generală a Notarilor comunali constată, că este necondiționat necesar să se desvoalte și clarifice atât în legea comunelor urbane, cât și în legea Comunelor rurale

a) **Chestiunea apartinerei comunale:** aceasta pentru ca mutarea cetățeanului dintr-o comună în alta și fiecare cetățean trebuie să aparțină vre-unei comune, este foarte puțin normată prin, dispozițiunea legii art. 7. Aceasta chestiune însă merită atențiune nu numai din punct de vedere al bunurilor comunale, ci și din cel al siguranței Statului și al controlului cetățenilor. Atât partea referitoare la ocrotirea socială (controlul vagabonzilor, cerșetorilor și săracilor) cât și controlul certajilor cu legea și poliția numai atunci este cu puțință, când fiecare cetățean este luat în evidența comunei de care aparține și când în baza fișei i-se poate totdeauna ceti trecutul și prezentul.

b) **Chestiunea funcționarilor,** atât ca numire, cât și ca serviciu, procedura disciplinară, stabilitate și pensionarea.

c) **Chestiunea organizării serviciilor și cvalificarea funcționarilor,**

d) **Chestiunea stării civile.**

e) **Chestiunea atribuțiunilor primarului și a notarului în comunele rurale.**

f) **Chestiunea contravențiilor** (art. 68, 272 și 394 din lege) în comunele urbane și rurale.

g) **Chestiunea drepturilor a Pretorului și a notarului în comunele rurale.**

h) **Chestiunea finanțelor comunale.**

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România crede, că ar fi mai bine, dacă notarul comunal s-ar pune iarăși unde a fost, adecă în fruntea administrației comunale ca conducătorul administrației luând în mâna apoi administrația comunală cu primarul împreună plătit fiind de Stat, cum a fost în trecut. Având comunele rurale la administrația comunală un funcționar calificat cu pregătire corespunzătoare în persoana notarului.

Notarul să fie capul administrației comunale având primarul ca omul comunei, ca omul populației, a-i da concursul seu în ce privește cunoștințele locale, administrația externă și averea satului. Aceasta să fie așa chiar fiind notarul reprezentantul Puterii centrale. Nu numai a noastră părere e aceasta ci chiar a tuturora, pentru că dacă poate fi Prefectul ca reprezentantul Guvernului și a puterii centrale, capul administrațiunii județene, și dacă Prefectul în aceasta calitate poate să aibe controlul și supravegherea tuturor serviciilor județene și comunale, credem noi și împreună cu noi întreaga populație rurală, că și notarul poate fi capul administrației comunale.

Aceasta se cere 1) pentru că din evoluția instituțiunii notariatului comunal, Guvernânții nostri ar fi putut și pot și azi trage concluziunea, că comunele noastre numai atunci vor putea ajunge la o înflorire și bunăstare, dacă vor fi conduse de oameni bine pregătiți și cu trup, cu suflet devotați carierei, căreia s-au devotat.

Aceasta se cere pentru că 2) Cine ar avea mai mult interes, ca lucrurile în comuna rurală să meargă bine, dacă nu notarul, care ca și funcționar de carieră știe foarte bine, că înaintarea și regresul comunei sale i-se va nota în favorul sau în detrimentul său.

Aceasta se cere : 3) pentru că ori cum se prezintă situația, notarul și-a făcut întotdeauna cu vârf și mai indelat datoria și și-o face și pe viitor cu aceeași abnegație luptând din răspuțeri pentru o soarte mai bună atât pe seama comunelor rurale, de care trebuie să se știe, notarul, care și-a cheltuit cei mai frumoși ani din viață pentru ajungerea unui scop, este puternic legat, cât și pe seama corporațiunii notariale, care este cu adevărat demnă de o soarte mai bună, — decât alți mulți funcționari.

Legea administrativă în chestiune pentru comunele rurale este inaplicabilă și ar fi rămas dela începutul începutului literă moartă, fără concursul și fără munca serioasă a Corporațiunii Notarilor.

Este inaplicabilă, pentru că nu s-a ținut seamă de situația și împrejurările vieții comunelor rurale, — încadrându-le în aceeași categorie cu comunele urbane, în consecință dând și investind cu aceleași drepturi și

atribuțiuni pe Primarul orașului, pe Primarul comunei rurale.

Aici zace greșala de care nu s'a știut feri Leguitorul, când în alcătuirea acestei opere a neglijat zicem a omis a aranja separat viața comunelor urbane de cea a comunelor rurale, care nu este una și aceeași.

Aceasta greșală a produs impedimente puternice în punerea în aplicare a legii, stânjenește bunul mers al administrației comunale rurale, lasând după sine un ogor în pustietate.

Istoria lumii ne face a cunoaște, că bătăliile nu atât prin espresiunea forțelor fizice s au câștigat și sau dus la izbândă, ci în celea mai multe cazuri prin puterea spirituală a Comandantului oștirea.

Astfel fiind, ca să poți fi folositor Unității a cărui conducere o pozezi, trebuie să fii inzestrat de calități superioare prin puterea științei și a intelectualității, — căci la din contra aceea Unitate e destinată pieririi, ne având putere de trai din cauza Conducătorului ei incapabil pentru conducere.

La fel se prezintă și va fi și cu viața comunală rurală, dându-se puterea conducerii primarilor, aproape fără excepțiune improprii pentru conducere, care impurare va conturba, în consecință va stânjeni bunul mers al administrației comunale, ceace va naște o nemulțumire generală.

După administrație aproape de un an, stăm în fața faptelor implinite, noua lege administrativă nu se aplică în nici una din comunele rurale ale Țării, conducerea și administrația și azi e în mâna Notarilor, din motivul, că Primarii nu sunt în stare de a se achita de datorițele și drepturile lor

Ponderositatea funcțiunei noastre a Notarilor în viața comunelor rurale nu poate fi contestată de către nimeni, căci dela activitatea noastră rodnică depinde binele și fericirea populației rurale, în consecință binele obștesc.

Pe măsura ce va ști aprecia Statul importanța funcțiunei Notarilor, așezându-i în drepturile lor juste, va ajunge la o îmbunătățire și o înflorire pe câmpul de activitate administrativ, pe aceasta măsură zic va găsi Statul o pleiadă puternică în Corporațiunea Notarilor, cari prin munca lor onestă și asiduă vor străbate și celea mai mari și grele piedici pentru a ajunge la drumul ce duce spre bine, întocmai cum străbat razele calde norii, cari ne dau viață și existență.

De altcum cu plăcere constatăm intențiunile Leguitorului depuse în Art. 369 a legii pt. Unificarea Administrativă, cari pentru noi presintă o deplină garanție importanței ce tinde a se da Corporațiunei Notarilor, dorind și solicitând realizarea acelora cât mai curând, căci una trebuie să se știe, că până ce Notarii vor fi lipsiți de drepturile lor juste, până atunci nici treburile comunale și nici cerințele Statului formulate în autoritatea funcțiunei Notarilor, nu vor prospera, aclea in-

continuu vor fi stânjenite de pretențiunile exagerate ale unor oameni improprii pe situația lor.

În vederea celor expuse mai sus, cererea noastră în ce privește modificarea Legii pentru Unificarea Administrativă se rezumă în celea ce urmează :

I. În comunele rurale conducerea administrației comunale să se facă de către Notar și Primar, cu drepturi și datorițe egale, în consecință, toate atribuțiunile și drepturile ce privesc persoana Primarului în Legea Administrativă să se atribue în aceeași măsură și Notarului.

Aceasta pe motivul, că toată administrația comunală se face de către Notar, deoarece Primarul cu știința scrisului și a cetitului, pe care zicem că o are, nu este în stare să susceapă și să intre în posesiunea principiilor dominante în Legea Administrativă, care Lege denoată viața noastră într'o cultură superioară.

Astfel fiind, ca Legea Administrativă pentru comunele rurale să poată avea putere de trai, conducerea se reclamă a fi dată unei forțe capace pentru producție, cunoscut fiind că intunecimea nu este mijloc producător de bine.

Primarul dela sate nu este un funcționar de carieră, ocupațiunea lui este economia, în consecință nu i-se poate da atribuțiuni și drepturi egale cu ale primarilor dela comunele urbane, oameni cu o cultură și știință superioară.

II. În comunele rurale, Notarul să fie membru de drept al consiliului, aceasta pe motivul, ca dacă acest drept s-a conferit preotului, medicului de circumscripție, medicului veterinar, învățătorului, agronomului, cari sunt cu mult mai streini de viața administrativă, de ce să nu se acorde acest drept și notarului, care trăește și lucrează în viața administrativă comunală.

III. Istituițiunea Oficiului stării civile în comunele rurale să se atribue în întregime competenței notarului, în consecință el să fie ofițer al stării civile, singurul capace a satisface și conduce aceasta instituțiune atât de importantă în viața unui Stat.

prin aceasta modificare a legii s-ar sana neîndreptătirile aduse Notarilor, iar Instituțiunea s-ar bucura de o demnitate cuvenită importanței ei.

Notarul este funcționar de Stat în poziție socială, științe, pregătiri profesionale cu mult superioare Primarului dela sate și atunci, credem de justă aceasta cerere, ca să fim scoși din starea penibilă așezați de Leguitor, ne mai primind delegațiuni pentru îndeplinirea acestei funcțiuni, prin care fapt suntem puși în inferioritate față de primari, și aceasta nu-se poate, precum nu se poate că intunericul se predomineze lumina

IV În fiecare Notariat să se sistematizeze câte un post de subnotar, care în absența notarului să fie în drept a gira toate agendele lui, pe lângă responsabilitate proprie.

Activitatea lui principală ar consta în rezolvirea

lucrărilor de dare și a încasării acelor, lucrând și operând sub directa supraveghiere a Notarului. Asemenea ar fi obligat să rezolve toate acele chestiuni oficiale, pentru cari ar avea încredințarea notarului.

În felul acesta s-ar promova într-o măsură eficace bunul mers al administrației, în deosebi a vieții financiare, asigurându-se prin aceasta încasarea la timp a debitelor statului, în consecință o normalizare în visteria publică, — în plus notarul degajându-se de unele lucrări, prin atribuirea acelor subnotarului, dispunând prin aceasta de mai mult timp, s-ar putea achita în măsură mai mare de rolul seu de conducător, în consecință a se ocupa mai mult cu chestiuni sociale pentru progresare și îmbunătățire.

Sistemizarea postului de subnotar, ar aduce îmbunătățire chiar și Statului prin faptul, că în felul acesta s-ar putea lipsi de foarte mulți agenți de urmărire susținuți pela percepții, parte pentru serviciu de birou, parte pentru serviciu extern, pentru urmărirea dărilor.

V. Fiecare comună reședință de notariat să aibe câte un secretar comunal, care să fie subordonat notarului, însărcinat fiind a lucra conform dispozițiilor primite dela Notar, în ce privește adminisrarea și rezolvirea hârtiilor oficiale.

Pentru comunele aparținătoare sediului de Notariat, acest post să se suprima, în consecință toate lucrările aferente acestei funcțiuni să fie obligat ale prevedea secretarul comunei reședință de Notariat.

Din celea premerse rezultă, că toate agendele oficiale a comunelor aparținătoare unui notariat s-ar concentra întrun loc, adică în cancelaria comunei reședință de notariat sub conducerea și supravegherea notarului, în mod acumulativ cu hârtiile oficiale a notarului.

Astfel fiind se reclamă abrogarea dispozițiilor cuprinse în art. 95 și celea cuprinse în art. 367 al. 2. urmând, ca secretarului comunal împărțirea de lucru să se facă de către Notar, în raport cu capacitatea lui de muncă, rămânând însă responsabil de celea isprăvite. Se solicită aceasta modificare pe motivul, că dânsul în urma pregătirilor inferioare ce le posedă, în mod independent nu este în stare să facă față datorințelor prevăzute în lege, astfel fiind, nu i-se poate acorda nici drept de independență, ca neprezentând deplină garanție pentru indeplinirea funcțiunei în condițiuni bune.

Icoana unui birou este disciplina, care nu se poate susține decât prin subordinație, ceace în cadrul acestei legi nu s-a asigurat, deoarece, secretarul comunal, în ademenirea literilor legii, susținându-se ca cel mai priceput și cu minte funcționar al comunei, bine înțeles, aceasta după mentalitatea lui, — nici când nu va respecta îndrumările Notarului, conflictele vor fi zilnice, cari adversiuni vor servi ca unele impresiuni triste inaintea populației, observându-se desorientat în haosul produs de aceasta situație, în consecință aceasta nedisciplină va fi un factor puternic pentru zdruncinarea

autorității Notarului, — reprezentantul puterii centrale, fapt, care va rezulta stinjenirea bunului mers al administrației comunale.

VI. Să se asigure înaintarea Notarilor conform Statutului funcționarilor publici. — Opreliștea de azi prin care se limitează dreptul de avansare nu este justificată cu nimic și contrară drepturilor asigurate prin Statut.

Aceasta măsură respective dispozițiune ar servi mult la stimularea ambițiunilor de muncă a Notarilor, în consecință la promovarea unui bun mers al vieții administrative, nizuindu-se fiecare a desvolta o activitate cât mai productivă.

Statul are de datorință a promova binele și fericirea Țării, aceasta se poate ajunge prin o administrație bună, ce indestulește lumea, astfel fiind Statul este dator, ca la fundamentul edificiului vieții administrative se întrebuițeze celea mai bune forțe, cari se promoveze din belșug bunățile rezultate din operele sale

Pregătirea profesională a Notarilor din Ardeal și Bucovina, este o pregătire superioară, — adăugându-se la aceasta praxa de 10 ani câștigată în viața administrativă, credem de a fi o deplină garanție pentru ocuparea postului de Pretor.

Munca istovitoare și grea, care nu cunoaște orele oficiale, pregătirea noastră profesionala superioară, sacrificiile ce le aducem binelui obștesc în viața dela sate sunt motivele noastre pentru care cerem înaintarea noastră.

VII. În măsură eficace ar promova bunul mers al administrației, dreptul de inamovibilitate a Notarilor, deoarece transferările la ordinea de zi, fără nici un motiv, descurăjează voința de lucru, conturbă pacea și liniștea familiară, cauzează spese zădarnice și înșurtable.

Și aceasta se motivează prin faptul, că Notarul de teama zilei de mâine, nevăzându-se sigur pe situația sa, este diminuat în puterea de muncă, în forța de producție, nu mai desvoltă acea ambiție și plăcere de lucru, de care era predominat cu ocaziunea începerei funcțiunei sale, în consecință nu mai lucrează cu acea tenacitate propusă, deoarece în opera sa nu se poate bucura de continuitate.

VIII. Existența și desvoltarea unei comune este condiționată de mijloacele materiale și sursele de venit de cari dispune. Venitele actuale admise de Legea maximului, sunt atât de infirme încât nu sunt suficiente să asigure nici satisfacerea nevoilor celor mai necesare, astfel, că nu numai desvoltarea ci chiar existența comunelor este amenințată. Față de situația precară de azi, în trecut comunele din Transilvania și Bucovina aveau un venit sigur în aruncul comunal, care a ridicat majoritatea comunelor urbane și rurale din aceste provincii la treaptă înaltă de desvoltare de azi.

Interesul binepriceput a propășirii comunelor în

general reclamă în mod imperios reînființarea acestui impozit comunal și introducerea lui în țara întregă.

Acestea ar fi modificările ce le solicităm, și credem că Consiliul Legislativ și autoritățile noastre superioare, cari au atribuțiunea de a îndrepta neajunsurile legilor puse în aplicare, ocupându-se cu aceasta chestiune, va găsi în deplin temeinice aceste motive invocate pentru modificarea legii, și nu ne va frustra de drepturile noastre juste, apreciindu-ne munca noastră depusă în ogorul vieții administrative, călăuzindu-se de principiul, că o administrație sănătoasă e cheazășia fericirii unei țări, deoarece ea este factorul principal al întregului organism social, care e Statul.

Domnule Ministru!

Călăuziți de principiile expuse mai sus alăturat avem onoare a Vă înainta propunerile Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali pentru modificarea respective întregirea unor dispozițiuni ale legii pentru unificarea administrativă, rugându-vă să binevoiți a le lua în considerare la o eventuală modificare a legii precum și la alcătuirea regulamentului general de administrație.

Cu distinsă stimă:

Alexandru Buha
președinte.

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali din România.

PROIECT

Privitor la modificarea respective întregirea legii pentru unificarea administrativă.

Textul care trebuie modificat:

Textul modificării, întregirii etc.

Art. 3. al. 2. s'a urmeze un aliniat nou:

ad art. 3. al. nou.

Comunele rurale asociate pentru a susține serviciile și personalul administrativ vor forma cercuri notariale.

Art. 7. al. 1.

ad. 7.

Fiecare locuitor al țării, fără osebire de sex și naționalitate, trebuie să aparțină unei comune și să participe la sarcinile ei.

Apartinența se obține prin:

a) naștere,

b) domicilierea și suportarea sarcinilor comunale în timp de 2 ani fără întrerupere.

Apartinența tatălui trece de drept și asupra copiilor și aceasta o păstrează până când și-a câștigat dreptul de apartinență în altă localitate.

Copii nelegitimi urmează apartinența mamei lor.

Soția urmează apartinența soțului și și-o păstrează și ca văduvă. În caz de divorț femeia își recăștigă apartinența anterioară. Fiecare comună va conduce un registru despre toți locuitorii cari aparțin acelei comune.

Art. 11. al. 1, 2.

ad II.

În comunele rurale conducerea administrației comunale se face de către primar și notar cu drepturi și îndatoriri egale.

În comunele rurale primarul cu notarul execută toate hotărârile consiliului și ale delegației permanente comunale și împreună supraveghează mersul administrației comunale.

Subprefectul este capul administrației județene.

Art. 19. la finea alin. 5. ca adaos.

ad 19.

Notarul comunal și cercual numai in comunele rurale.

Art. 20. la finea articolului ca adaos.

ad 20.

Notarul este membrul de drept in toate consiliile comunelor care aparțin notariatului său.

Art. 26.

ad 26.

Toți șefii diferitelor servicii comunale sunt membrii de drept cu vot deliberativ in Consiliul comunal.

Art. 27. al. 3.

ad 27.

Până la intrarea in funcțiune a primarului, consiliul se prezidează in comunele rurale de delegatul prefectului.

Art. 30. al. 1.

ad 30.

In comunele rurale și notarul e din oficiu membru al delegațiunei permanente.

Art. 31.

ad 31.

In comunele rurale alegerea primarului se va face impreună cu alegerea membrilor delegațiunei permanente de consiliul comunal din sânul său.

Art. 36.

ad 36.

Convocările consiliului comunal se fac in comunele rurale de primar și notar.

Art. 46.

ad 46.

Pentru fiecare ședință se va incheia o dare de seamă de către primar și notar.

Art. 51. ultimul al.

ad 51.

Consiliile comunale pot corespunde cu toate autoritățile in chestiuni de interesele locale in comunele rurale prin primar și notar.

Art. 56. al. 1.

ad 56.

Primarul cu notarul in parte etc.

Art. 57. al. 1. 2.

ad 57.

In comunele rurale conducerea administrației comunale este incredințată primarului și notarului. Ei administreaă toate interesele comunei sau impreună cu delegația permanentă, sau cu Consiliul comunal, după prevederile legii.

Art. 60. al. 2.

ad 60.

Primarul cu notarul impreună cu delegațiunea permanentă intocmesc ordinea de zi a chestiunilor ce urmează a fi aduse in desbaterile consiliului comunal.

Art. 60. al. 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17.

ad 60 al. 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17.

(In comunele rurale). Primarul cu notarul.

Art. 60. al 11, 12.

ad 60 al. 11, 12.

In comunele rurale ofițerul stării civile este notarul și in absența sa subnotarul ca locțiitorul său.

Art. 62. al. 1.

ad 62.

In comunele rurale primarul cu notarul sunt in drept a da ordonanța cu privire la măsurile ce-le sunt

Art. 64.

date în atribuțiunile lor, ale consiliului sau ale delegației permanente

ad 64.

În comunele rurale primarul cu notarul îndeplinesc orice atribuțiuni, care le sunt date de legi și regulamente și reprezintă comuna în toate ceremoniile oficiale.

Art. 66, 67, 68, 73.

ad 66, 67, 68, 73.

Toate atribuțiunile ale primarului fixate în art. 66, 67, 68 și 73. a legii administrative în comunele rurale le execută primarul cu notarul împreună.

Art. 78. al. 1.

ad 78.

După cuvintele primarul și membri delegației permanente..... să se intercaleze cuvintele „afară de notar» pot fi.....

Art 94.

ad 94.

Agendele secretarului comunal se vor îndeplini în comunele rurale de notar.

Art. 97. al. 1.

ad 97.

Comunele rurale, cari nu dispun de mijloace se pot asocia pentru a plăti în comun personalul administrativ, agricol, tehnic, sanitar, veterinar etc.

Art. 98. al. 2.

ad 98.

Din prima categorie fac parte notarii comunali sau cercuali, directorii sau șefii diferitelor servicii, precum și șefii de birou, impiegații și asimilații acestora.

Art. 99. al. 5.

ad 99.

În comunele rurale primarul cu notarul pot ori când să ceară punerea în mișcare a acțiunii disciplinare pentru abaterile săvârșite de acești funcționari și Ministerele respective sunt datoare a da curs neîntârziat cererii.

Art. 248.

ad 248.

În caz că cheltuielile ordinare bugetare nu vor putea fi acoperite din taxele comunale și cotizațiuni, consiliul comunal cu aprobarea delegației permanente județene este în drept a iniția zecimi adiționale pe veniturile constatate în rolurile fiscalului, cari se vor încasa exclusiv în favorul comunei.

Art. 318.

ad 318.

Alipirile și deslipirile de sate și comune precum și părțile teritoriale se fac cu aceleași formalități ca și acelea pentru constituirea unei comune luându-se de asemenea avizul consiliilor comunale respective.

Art. 333. al. 1.

ad 333.

Capul administrației județene este subprefectul.

Art. 334.

ad 334.

Împreună cu delegația permanentă subprefectul numește, înaintea, revoacă și aplică pedepsele disciplinare funcționarilor județului conform statutului legii de față și legilor speciale.

Art. 353. al. 1.

ad 353.

Fiecare prefectură de județ va avea un subprefect, care se numește prin un decret regal, după propunerea Ministerului de interne pe baza recomandării făcute de prefect.

El este șeful administrației județene și primul funcionar al județului.

Art. 366.

ad 366.

Notarul este șeful administrației comunale și reprezentantul autorității centrale în comuna rurală.

În aceasta calitate este însărcinat cu :

Aplicarea legilor, regulamentelor de administrație publică, ordonanțelor, instrucțiunilor și ori-căror alte acte pe cari legea le cere a fi date publicității ca emanând dela puterea executivă.

Publicarea se va face prin afișe strigări și prin cetirea în public.

Executarea dispozițiilor privitoare la culegerea datelor statistice. Executarea măsurilor de siguranță generală și poliției.

Îndeplinirea tuturor însărcinărilor ce sunt date prin legi și regulamente.

Notarul este șeful poliției administrative în comună.

El este ofițer al poliției judiciare. În caz de flagrant delict pe lângă acele ce va dresa poate deține pe făptuitor, vestind pe pretor și parchetul respectiv. El poate deasemenea primi plângeri la contravenții, delictes și crime, a le cerceta și constata, servindu-se la aceasta de jandarmerie sau poliția comunală, cari sunt obligate ai da concursul.

Notarul este ofițer al stării civile, în comuna rurală. El poate să delege aceasta atribuțiune subnotarului.

În localitățile unde în urma numărului locuitorilor și greutatea serviciului necesitatea cere, se pot înființa și posturi de subnotar în urma raportului făcut de pretor și aprobat de subprefect și prefect în sarcina bugetului statului.

Subnotarii cari au aceleași titluri și îndeplinesc aceleași condițiuni ca notarii, pot să înlocuiască pe aceștia în lipsă în atribuțiunile lor, pe temeiul unei delegațiuni scrise, dată pe răspunderea personală a notarului.

În calitate de șef al administrației comunale notarul are :

a) controlul și supravegherea tuturor serviciilor comunale,

b) convoacă împreună cu primarul consiliul și delegațiunea comunală, referă cauzele, păstrează procesele verbale ale ședințelor și toate registrele comunei.

c) Execută împreună cu primarul hotărârile consiliului și delegațiunei comunale,

d) ținea listele electorale, registrele de naționalitate, conduce cadastrale de pământ, vite, etc., coalele

și registrele cărților funduare, registrele pentru eliberarea biletelor de vite, precum și registrele de vânzarea lor, apoi primește, redactează și semnează corespondența comunei,

e) împreună cu primarul numește, revoacă, suspendează din serviciu și aplică pedepsele disciplinare funcționarilor comunali,

f) împreună cu primarul și delegațiunea permanentă comunală pregătește ordinea de zi a obiectelor cari trebuiesc discutate în consiliu și delegația permanentă comunală,

g) împreună cu primarul reprezintă comuna în justiție și în fața oricăror alte autorități, incheie și semnează actele și contractele de orice natură ale comunei, conform legilor și regulamentelor în vigoare, eliberează toate certificatele de notarietate publică și paupertate și îndeplinește toate actele cari nu sunt rezervate în mod special consiliului sau delegațiunii comunale privitoare la administrarea și apărarea intereselor comunei, dispune ordonanțarea plăților și semnează ordonanțele,

h) împreună cu primarul este în drept a da ordonanțe cu privire la măsurile date în competența sa, a primarului și delegațiunii permanente.

Notarul exercită atribuțiunile sale de poliție comunală și administrativă prin poliția comunală sau chiar și prin jandarmerie.

Notarul judecă împreună cu primarul contravențiunile campestrele și acțiunile bagatelare până la suma de 500 Lei, având ca for apelatoric pretura la contravenții și judecătoria de ocol la cauzele bagatelare.

Notarul mai este obligat a dresa procesele verbale de constatarea cazurilor de moarte a lua măsurile de asigurarea bunurilor succesoriale proprietatea minorilor.

Împreună cu primarul și tutorul comunal inventarizează și evaluiază succesiunile rămase pe urma celor decedați, verifică datoriile, pregătește cauzele succesoriale, înlesnește împărțeala benevolă între succesorii și înaintează întreg dosarul judecătoriei de ocol.

Notarul dă sfaturile juridice ce i-se cer publicului din comuna sa.

În materie tutelară notarul ține în evidența pe toți minorii, interzișii și pușii sub curatelă din comună, veghează ca fiecare minor sau interzis să-și aibe reprezentantul său, făcând propuneri de tutor sau curator, controlează și supraveghează gestiunea tutorilor și curatorilor, în cazurile de lipsă propune destituirea tutorilor și curatorilor de reacredință sau neglijenți.

În comunele unde nu este judecătoria de ocol sau notar public, notarul este îndreptățit, în conformitate cu legea pentru autentificarea actelor, la cererea particularilor din comuna sa, să autentifice orice acte de notariat privitoare la bunuri situate în comună sau la anumite relațiuni juridice extraprocesuale, sau conservări de drepturi, legalizează semnăturile locuitorilor din comună, pe ori-ce acte, liberează copii autentice

de pe ori-ce acte ce i-se prezintă de părți, conservă documentele, titlurile și actele ce se predau spre pază, eliberând cuvenita dovadă de primire.

Notarul este îndatorat a da consultațiuni gratuite tuturor locuitorilor cari recurg la sfatul său.

Art. 367.

ad 367.

Notarul este obligat a lua parte la ședințele consiliului și a delegațiunei permanente in calitate de referent, ia parte la vot și dă toate sfaturile și îndrumările necesare unei bune administrațiuni, neavând consiliul sau delegațiunea comunală dreptul de a ținea ședința in absența lui. In lipsă singurul in drept a substitui pe notar in ședința este subnotarul, intrucât este delegat de dânsul.

Art. 368.

ad 368.

Notarul se numește de Ministerul de Interne la propunerea consiliului comunal respective consiliilor comunelor aparținătoare unui cerc notarial. Pentru ocuparea postului de notar devenit vacant se va publica concurs pe termen de 30 zile ; după expirarea acestui termen comisia pentru propuneri de numiri și înaintare va propune cel puțin 5 candidați dintre recurenți consiliului comunal, iar consiliul comunal va alege dintre candidați cel puțin 3 și va înainta lista candidaților Ministerului de Interne spre a numi unul dintre ei de notar pentru comuna respectivă.

Pentru a fi numit notar pe lângă celelalte condițiuni ce se cer funcționarilor publici, candidatul trebuie să fie diplomat al școalei de pregătire administrativă.

Art. 370. ca adaos după alin. ultim.

ad 370.

Notarul nu se poate transfera sub nici un motiv, decât la cererea sa motivată, și numai la loc vacant.

In caz de vacanțe posturile de notar sunt de a se îndeplini prin concurs deschis de subprefectul județului.

Art. 386. ca adaos după alin. 2.

ad 386.

Pentru serviciile ce notarii fac direct comunelor rurale, aceștia sunt îndreptățiți a folosi și pe viitor sesiunile notariale actuale și acelea ce se vor mai înființa, fiind comunele obligate a da in natură notarilor locuințele existente și lemnele necesare conform cubajului locuinței, iar unde nu există sesiuni și locuințe notariale, comunele sunt obligate a se îngriji de înființarea și edificarea lor. Până atunci vor da notarilor un echivalent potrivit împrejurărilor.

Alexandru Buha

Președintele Uniunii Generale a
Notarilor din România.

Domnule Ministru ?

Prezidiul Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România, îndrumat de adunarea generală ținută în Târgu-Mureș la 8 Nnemvrie 1925, să intervină la diferitele Departamente pentru sanarea situației materiale, în care se găsește astăzi corpul notarial, acest conducător firesc al administrației comunale și povătuitor a poporului de jos, cu profund respect. Vă roagă — Domnule Ministru să binevoiți a lua măsurile convenite pentru satisfacerea desideratului precizat în următorul

MEMORIU

Corpul notarial solicită intervenția urgentă a Inaltului Minister de Agricultură și Domenii, ca în vederea executării legii agrare, la rândul improprietarilor ce sunt în curs, să se asigure prin expropriere câte un teritoriu cultivabil, arabil sau și din pădurile Statului, de o sesie de pământ pe seama fiecărui notariat, care să fie proprietatea comunei cu destinație specială de a servi ca sesiune notarială, pe lângă întregirea la caz de lipsă a celor existente.

Acest desiderat se bazează pe faptul, că în multe județe există asemenea sesiuni, cari se prevăd chiar și în regulamentul de aplicare al legii pentru reforma agrară, art. 6 alineat 4 neexpropriabile. Deci se recunoaște chiar și de lege îndredtățirea notarilor la aceste sesiuni.

Se mai motivează existența și introducerea sesiunilor notariale în fiecare comună și prin faptul, că notarul ca funcționar din Transilvania cu pregătire înaltă, care cu salariul, înjositor de mic din prezent, depune, atâtă muncă în interesul Statului și al binelui obștesc, să fie răsplătită această muncă și serviciul ce-l face în calitate de povătuitorul stabil al comunei, a că-

rui funcționar primește, prin a i-se da posibilitatea, să se aprovizioneze cu produsele agricole trebuincioase pentru existența familiei sale. Se impune aceasta cu atât mai mult, cât notarul locuind la sate unde în 90% nu este nici piață, nu-și poate procura cele necesare nici chiar cu bani în mână.

Motivăm cererea noastră și cu aceea, că preoții și învățătorii cari primesc salariu și trăiesc la țară ca și noi, primesc astăzi sesiuni și cele existente li se întregesc. Oare noi notarii nu prestăm pentru binele obștesc și al Statului cel puțin atâtă, cât preoții și învățătorii? Motivăm cererea noastră și cu aceea, că se cere chiar dela notarul comunal să aibă o gospodărie bine aranjată, bine condusă spre a încuraja populația dela sate la aceasta.

Regulamentul pentru organizarea și administrarea școalelor de notari Art. 20 încă prescrie ca să se predea elevilor școalelor de notari și cunoștințe amănunțite despre agricultura și anume: despre diferite feluri de pământuri și cultura lor, îngrășarea și îmbunătățirea pământului prin gunoaie, plante verzi și prin minerale; despre instrumentele agricole și întrebuințarea lor; sămănatul și cultura cerealelor; grădineria, semănatul și cultivatul zarzavetelor etc.

Cu profund respect și cu vie stăruință repetăm a ruga Inaltul Minister, să binevoiască a satisface acest urgent desiderat, care este viul grai și condiția indispensabilă de existență a întregului Corp notarial din România.

Lugoj, la 4 Octomvrie 1926.

Alexandru Buha

președintele Uniunii Generale
a Notarilor Comunali și Cercuali din România

Domnule Ministru !

Subsemnata delegațiune a Uniunii Generale a Notarilor Comunali din România însărcinată prin hotărârea adunării generale a acesteia ținută în Oradea-Mare la 16 Septembrie a. c. avem onoare a vă ruga să binevoiți a lua în considerare desideratele notarilor privitoare la încadrarea lor și înșirate mai jos:

1. Cerem echivalarea funcțiunii de notar comunal cu funcțiunea de șef de serviciu.
2. A funcțiunii de secretar de notar cu aceea de șef de birou.

Cererea noastră o întemeiem pe dispozițiunile art. 70, 76, 119 și 122 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici, mai departe pe art. 361 și 368 din legea pentru unificarea administrativă, și pe faptul acela că notarii sunt întradevăr șefi de serviciu având în sarcina lor pe lângă îndeplinirea agendelor administrațiunii de Stat și conducerea de fapt a administrațiunii locale din comunele rurale.

Notarii pe lângă aceste atribuțiuni și în urma pregătirii lor profesionale sunt îndreptățiți

la echivalarea funcțiunii lor cu cea de șef de serviciu deoarece pe lângă absolvirea liceului (bacalaureat) posed diploma de notar în urma unui an de practică administrativă în comunele rurale și a unui curs administrativ de un an care e egal cu un titlu academic.

Observăm că art 361 și 368 din legea pentru unificarea administrativă pretinde dela pretor aceeași pregătire de școală administrativă ca și dela notar și aceeași pregătire școlară o socotește egală cu un titlu academic (universi-

tate) din care motiv cererea noastră o socotim pe deplin justificată.

În speranța unei favorabile rezolviri a cereri noastre semnăm.

București, 5 Octombrie 1926.

Cu deosebită stimă:

Alexandru Buha

Președintele Uniunii Generale,
a Notarilor Comunali din România

Când va fi o administrație ideală.

S'a scris, o literatură întreagă asupra cauzelor care provoacă perturbațiuni ca și anacronisme în administrație, s'au auzit glasuri autorizate politice sau administrative, s'au făcut toate intervențiunile pe lângă diferitele guverne ca să se dea toată atențiunea acestei celei mai principale vremuri de organizare într'un Stat, s'au modificat și creat diferite legi cu caracter administrativ, s'a înlăturat cu sistemă intenționată sau nu cea mai principală îndreptare ce s'ar fi putut da, creierea, din administrație, a unei magistraturi.

Ce s'ar fi cerut pentru ca acest deziderat să fie un fapt împlinit?

Fixarea Funcționarilor în Stat după o nomenclatură uniformă, cum și fixarea funcționarilor în funcțiuni nu cu o stabilitate ci cu o inamovibilitate.

Nici una din aceste probleme inadaptabilității caracterului neamului nostru la tot ce ar fi putut realiza un progres, ci din inadaptabilitatea oamenilor politici caracterului acestui neam, maleabil și bun de transformat în bine.

Procesul vieții politice de până acum, l'a făcut singur timpul, impunând conducătorilor politici reforme radicale: expropriieri sau vot universal, poate și contrar vrerei lor.

Toate rezultate bune, și nu ar fi fost greu de rezolvat, dacă pătura conducătoare — politică — ar fi făcut mai puțină politică în administrație și-ar fi împrumutat mai mult bun din administrațiile țărilor cu o adevărată administrație.

Deși cincizeci de ani sunt dela existența politică a țării noastre, și deși se spune că progresele, în acest răstimp, făcute, au fost mari, totuși sub raportul activ, față de Statelă cu o solidă adție, s'a făcut puțin.

Și s'a făcut puțin nu din cauza de progres se pot obține într'un stat numai din o administrație corectă, independentă de mișcările politice și sigure în continuitatea muncii — ce se împlinește.

A fost la noi, o asemenea situație?

Sigur că nu.

Administrația, a fost spus și am mai spus'o, a fost considerată de viața noastră politică ca un instrument de manevre politice, de docilitate sinonimă cu sclavia și de satisfacere a ambițiunilor nemeritate ale armatelor de politicieni, ocupanți — vremelnici — cât guvernă un partid — a demnităților — a tuturor demnităților administrative.

Ce-a rezultat din această administrație, o putea mărturisi satele cu case mici, insalubre, lipsiți deci și de aer și de estetic, numărul mare de neștiutori de carte cum numărul și mai mare al distrugătorului vieții, isvorul tuturor relelor degenerarea și peirea neamului: cârciuma.

E un tablou nespus de dureros, cunoscut de toți cei cari au sângerat în fața acestui rău și și-au făcut un caz din obligațiunile funcțiunilor lor, acei cari au făcut slujbă și în administrația exterioară a Ministerului de Interne.

Tocmai din experiența vieții exterioare se poate spune că nu va fi o administrație solidă, frumoasă și ideală, de cât atunci, când funcționarii, vor avea siguranța în funcțiunea lor, când schimbul atât de des al funcționarilor administrativi, în funcțiuni administrative, — nu se va mai face în condițiunile actuale.

Continuitatea în muncă e necesară, și datorită ei, îmbunătățirile sunt reale pentru motivul adevărat că initiatorul inițiativelor, poate să vadă progresul lor.

Dar dacă primele funcțiuni ad-tive, cer

inamovibilitatea funcționarilor aceiași dispozițiune trebuie a fi luată și pentru un alt soi de funcțiuni despre care vreau să vorbesc.

Din aceiași experiență se știe că politică n'a făcut altceva de cât a oprit — în cel mai bun caz — viața progresului în loc. Prefecții politici, pentru legăturile politice cu centrul, sunt admirabile.

Dar numai atât. Prefectul politic și administrativ, sunt noțiuni cari nu se pot împăca, pentru argumentul că vor predomina și vor avea întâietate interesele diferitelor organizațiuni politice, cari, în multe cazuri sunt contrare intereselor obștești, dacă nu chiar ruinătoare.

Cazuri de mărturisit acestea, poate să le găsească și cel care nu ar vrea, în toate direcțiunile vieții administrative dela sate.

Prefect administrativ, recrutat din rândurile funcționarilor administrativi, alături de prefectul politic, se impune. Cum spuneau și în acel articol, pentru continuitatea muncii — administrative prefectul activ — și pentru legăturile politice dintre centru și județe — prefectul politic.

Dar nu numai aici ar trebui terminate continuitățile de muncă pentru funcțiuni și deci și

titularii lor. Ar trebui ca și secretarul general dela departamente să fie, unul politic și altul activ, aceste din urmă având exclusivă conducere a lucrărilor administrative ale Ministerului.

În asemenea situațiune, nu se va avea niciodată prilejul să se vadă oprite diferitele intervențiuni — necesare de altfel — ale instituțiunile active, de intervențiunile partidelor politice; nu totdeauna folositoare.

Cazuri — excepții — când secretarul general, a înțeles mecanismul și și l'a însușit ca un bun administrator, au fost și sunt.

Dar nu excepțiile fac regula.

Numai când intervențiunea dela micul nucleu — comuna — va trece prin spiritul de observațiune și imparțialitate ale funcționarului de carieră, vor putea fi realizate toate îmbunătățirile, de cari am vorbit mai sus, pentru binele obștesc dar și pentru progresul realizat, al statului.

Când se va realiza acest postulat, numai oamenii de bine ai acestei țări, vor putea o spune.

Noi nu facem datoria să o reliefăm.

Virgil Ionescu Dârzeu.
Director Ministerul de Interne.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări de război.

Note fugare din lacunele Administrației noastre.

În viața de toate zilele ne izbim foarte des de lucruri cari cu toate că prin obicinuire ne par atât de naturale, dar cari în realitate după o chibzuială oarecare, prin lipsa lor de logică, ne fac să ne mirăm cum de s'a și putut gândi cineva să le facă așa cum sunt și cum le făceam și noi cu puțin înainte.

În administrația noastră sunt unele obiceiuri consacrate, de a trage la indoială veracitatea ori căror acte emanate dela Autoritățile comunelor, județelor, ba chiar și a le Statului și nu se mai miră nimeni când de multe ori unul și acelaș lucru — care s'ar putea dovedi așa de bine prin un singur certificat eliberat de Autoritatea competentă care este și trebuie să fie în măsură de a putea ști în mod exact să certifice acel lucru, — trebuie dovedit prin 2-3-4 certificate, eliberate de diferite autorități și certificate la rândul lor de exactitate de alte autorități, de multe ori inferioare, cel puțin, ca prestigiu acelor cari au eliberat actul.

Aceasta este o lipsă de încredere a Statului în organele sale, bune — rele cum sunt, dar cari au necondiționată nevoie de un pres-

tigiu și de o oarecare încredere în ce privește funcționarea lor.

Este necesară aceasta și pentru ambițiozitatea funcționarului respectiv, precum și pentru cruțarea timpului și cheltuelilor publicului, nevoit să umple coridoarele autorităților superioare, pentru a putea primi un fleac de certificat de o importanță atât de bagatelă că-i vine omului să se întrebe, dacă a scăzut autoritatea unor funcționari superiori atât de mult, că trebuie să elibereze niște certificate pe cari le-ar fi putut omul câștiga la o autoritate mai inferioară cu mult mai ușor și mai fără cheltuială.

Între alte cazuri amintim aci I. O. V. de războiu trebuie să dovedească cu certificate dela Administrația Financiară, înprejurarea, că au primit ori nu penziunea, lucru pe care l'ar putea dovedi tot atât de exact primăria comună, sau percepția fiscală.

O sumedenie de certificate comunale trebuie vizate, de exactitate, de jănearmerie, percepție, agronom etc. autorități cari neavând cunoștință de cauză, iscălesc fără să știe ce, și dau hârtia mai departe.

Parcă sistemul aceasta s'a introdus cu bine vădita intențiune de a pune lumea pe drumuri, fără nici un scop, decât doar' spre a-și pierde timpul inzadar.

Ni s'ar putea reflecta poate, că unele autorități comunale, din lipsa de scrupul sau de conștiință, — nu știu să țină cont de însemnătatea certificatelor oficiale

Nici chiar atunci nu este îndreptățit sistemul neîncrederei, pentru-că de regulă cei lipsiți de conștiință, bănuiesc mai ales de rea credință pe alții, cari de celea mai multe ori, pot să fie oameni cinstiți și corecți în atitudinile lor.

Neîncrederea îl face pe funcționar să lucreze pe ascuns, nizuind să merite această neîncredere, în timp ce omul bucurându-se de încrederea superiorului, cu foarte puține eșecții, își depune toată străduința și energia spre a merita acea încredere.

Abuzuri sunt, nu-i vorbă, dar de ce e bun controlul, de ce avem autorități superioare comisiuni de disciplină, Parchet etc.

Mai există apoi o sumă de măsuri, cari mai curând sau mai târziu, trebuiesc schimbate și cari cu cât se vor schimba mai de grabă, moralizarea societății și a administrației se va face mai curând.

Este sistemul de a nu se da răspuns adreselor făcute de particulari și de autoritățile inferioare autorităților sus puse ori și dacă se dă uneori răspuns în cauză, acela este așa de laconic prin lipsa motivării bazate pe articolul corespunzător, al legii respective, pe care se întemeiază refuzul cererii făcute.

La noi demagogia — orice s'ar zice, — dar își face mendrele în popor, cât și peste tot locul. Ne place să indulcim mereu totul.

Nu-i dăm răspuns omului care reclamă rezolvirea diferitelor daraveri, de multe ori nu din lene, sau neglijență, ci foarte adesea numai din cauză, că nu vrem să nemulțumim poporul, — parcă mușenia autorităților chemate să dea răspuns tuturor actelor intrate, — nu nemulțumește mai rău poporul, decât un răspuns tuturor actelor intrate, — nu nemulțumește mai rău poporul, decât un răspuns categoric bazat pe motive plauzibile.

Din contră motivarea refuzurilor e o dato-rie, din care trebuie făcut un sistem pe cât mai exact, pe atât de moralizator, arătând publicului, că tot ce se face de autorități, este bazat pe lege și că nu se practică nici arbitrajul, nici rea credința și nici protecționismul.

Pentru-că la urma urmei nu populația pentru autorități, ci autoritățile pentru populație,

fără ca populația să poată însă să arate disprețul stăpânului față de aceștia.

Trebuie și cât mai curând — să învățăm populația să-și respecte autoritățile și slujbașii, nu de frica pedepsei, ci din convingerea că aceste autorități și fiecare slujbaș în parte, este — nu despotul, ci omul merit să-i salvgardeze interesele.

Iar singuraticii indivizi nepăstuiți, trebuiesc dedați să recurgă direct la slujbașul public, pentru ori-ce sfat de care are trebuință evitând prin aceasta procesele prea multe, cari bântue la țară și cari seacă până în fund buzunarele locuitorilor rurali, grație lipsei de scrupule a generației de avocați, ce nu-și înțeleg cum ar trebui misiunea.

Să sperăm că nu peste mult, mulțumită începutului făcut, vom avea funcționari pregătiți speciali pentru fiecare funcțiune în parte, dar aceasta nu va fi suficient și nu va aduce roadele visate, dacă funcționarul nu-și va avea și prestigiul pe care trebuie să-l aibă, în urma sarcinei slujbei sale.

În fosta Ungarie era proverbială gluma următoare:

Un cetățean să înbătase și mergea pe trei cărări acasă.

Pe drum venea un convoiu, cu călăreți, trăsuri, etc. Un vecin trase pe cel beat în curte și îi spuse: Haide, măi, că vine împăratu...

Păi lasă-l să vină în... că doar nu-i el, solgabirăul (subpretorul depe vremuri)...

Ori-cum îi uram noi pe unguri, dar trebuie să recunoaștem, că funcționarii lor se bucurau de întreagă încrederea populației.

Și nu erau acei funcționari nici mai buni nici mai cuminți și nici mai bine pregătiți decât actualii funcționari din Ardeal, dar la dânsii întreaga administrație era clădită pe cei mici. Atribuțiunile erau împărțite așa fel, că nici odată nu încăpea nici un amestec, ca de pildă acum între primării și agronomi, notari și perceptori etc. fiecare își vedea de lucrurile oficiului său (fără să se ponegrească uni pe alții în fața popoului) iar funcționarii superiori vegheau asupra tuturor, făcând controlul cu o severitate dreaptă, fiind în acelaș timp apărătorii celor de sub ordinile lor și nerezolvind fără cădere nici o afacere, fie aceia de ori-ce natură până când subalternul său nu și-a dat avizul.

Erau și la Unguri abuzuri, dar cum funcționarii erau bine plătiți, — se vedea mai rar.

C e t a t e a, Iulie 1926.

P. Popoviciu-Băneștianu
notar.

MEMORIUL

Reuniunii notarilor din județul Sibiu, întocmit în urma ordinului Dlui prefect al județului Sibiu No. 7070/1926 referitor la modificarea legii de unificare administrativă din 1925.

Reuniunea notarilor din județul Sibiu având în vedere ordinul Dlui Prefect No. 7070/1926 prin care notarii comunali au fost invitați a-și face observările lor referitor la inconvenientele, lacunele etc. legii de unificare administrativă pe cari să le cuprindă apoi într'un memoriu.

Având în vedere că legea de unificare administrativă din anul 1925 așa după cum este întocmită nu se poate aplica fără ca bunul mers al administrației comunale și județene să nu sufere și comunele din județe și țară, să nu fie împiedecate în dezvoltarea și înaintarea lor, ținând cont și de însemnătatea unei legi cum este și legea de unificare administrativă și ca această lege să poată aduce roadele așteptate, după o studiere amănunțită propune modificarea respective întregirea articolilor de mai jos notați din menționata lege precum urmează :

În principiu legea de unificare administrativă să fie împărțită în 2 părți. Partea I. să trateze despre comunele rurale, iar partea II-a despre comunele urbane.

Art. 7. Aliniatul al 3-lea să fie întegrit cu textul : Și să solvească comunei unde se așează odată pentru totdeauna taxa stabilită de comună prin regulament aprobat de delegația permanentă județeană și să îndeplinească condițiunile din regulamentul acesta.

Art. 11. Se modifică astfel : Primarul este capul administrației comunale urbană. El execută toate hotărârile consiliului și ale delegației etc. (textul din lege.)

Art. 19. Să fie întregit după aliniatul 5 cu : Notarul comunal în comunele rurale.

Art. 30. Aliniatul al 9-lea să fie modificat astfel : 3 membrii, un supleant și notarul comunal ca membru de drept în comunele rurale.

Art. 31. Alin. 1 să înlocuește cu „Primarul va fi ales de consiliu în comunele urbane, afară de municipiu și comunele rurale, primarul va fi ales de toți alegătorii comunali dintre cei 3 membrii ai consiliului comunal propuși de consiliu, alegerea va fi presedată de pretorul de plasă.

Art. 46. Se va înlocui cu următorul : Pentru fiecare ședință se va încheia o dare de seamă amănunțită care se va semna de către primar, secretar, în comunele rurale notari și de 2 membrii verificatori. Un resumat al acestei dări de seamă se va afișa în termen de 10 zile la ușa primăriei comunale.

Art. 48. Se surprimă în întregime neavând nici o bază reală după art. 46.

Art. 51. Aliniatul ultim să întregeste cu : În comune rurale și-a notarului.

Aliniat nou : Dreptul de a hotărâ asupra cererilor locuitorilor străini de a fi primiți ca moșteni în Tegahământul comunei.

Art. 47. Se întregeste cu următorul : În comuna rurale „de notari“.

Art. 55. Aliniatul al 2-lea se modifică astfel : Prezența primarului sau a înlocuitorului său în comunele urbane și a notarului în comunele rurale sunt indispensabile pentruca delegația permanentă să poată delibera valabil.

Art. 57. Se înlocuește cu următorul : Primarul este capul administrației comunale urbane. El administrează toate interesele comunei sau împreună cu delegația permanentă sau cu consiliul comunal după prevederile legii. În comunele rurale împreună cu notarul. Semnul distinctiv al primarului este o cingătoare cu culorile naționale pe care o poartă la toate ceremoniile oficiale.

Art. 58. Se înlocuește cu următoarele : În comunele urbane primarul, în cele rurale primarul și notarul prezintă comuna în justiție și la toate ceremoniile oficiale. Ei pot face în cazuri urgente ori-ce act în justiție necesar conservării unui drept rămânând a fi abilitat ulterior de consiliu.

Art. 60. Aliniatul al 2-lea să întregeste cu : În comune rurale și cu notarul. Aliniatul 6 să întregeste în comune rurale cu notarul numește, înaintează etc.

Aliniatul 11 se întregeste cu : Primarul este ofițer al stării civile în comunele urbane. Cuvântul notarul din textul de lege se eliminază.

La finea acestui articol se va introduce următorul aliniat nou : În comunele rurale toate actele și ordonanțele primarului rural sunt valabile numai fiind contra semnate de notar și făcute în conștelegere cu notarul.

Art. 62. Aliniatul 1 se modifică astfel : În comunele urbane primarul este singur în drept a da ordonanță cu privire la măsurile ce-i sunt date în atribuțiunile sale ale consiliului sau ale delegației permanente, în comunele rurale acest drept îl exercită primarul și notarul și vor fi semnate de ambii.

Art. 66. Lit. d să fie înlocuit cuvântul de oraș „cu cuvântul de comune“.

Art. 73. Se va întregi, cu : „în comunele rurale și semnată și de notar“.

Art. 94. Se înlocuește cu următorul : Fiecare comună urbană va avea un secretar, un casier, agenți de îndeplinirea dărilor și atribuțiunilor administrative precum și personalul de pază și poliție. Comuna rurală notarială nu este obligată a ține secretar, agendele acestuia le îndeplinesc notarul.

Art. 95. Se înlocuește cu următorul : Secretarul comunei urbane și notarul comunei este capul cancelariei, el are sufele consiliului comunal și-a delegației permanente fiind în special însărcinat cu redactarea proceselor verbale ale ședințelor și cu transcrierea deliberățiunilor delegațiunii permanente comunale și ale consiliului în registre anume ținute. În comunele urbane secretarul este subordonat primarului.

Art. 99. Aliniatul 5 se întregeste cu : „Și notarul în comunele rurale“.

Art. 361. Aliniatul 2 se întregeste cu : Și notari din ardeal absolvenții cursurilor administrative cu o vechime de 5 ani precum și cei cu diploma dela județ.

Art. 366. Aliniatul 1 se înlocuește cu acesta : Notarul este funcționar administrativ și reprezentantul autorității contrale, în comuna rurală este funcționar de stat. Aliniatul 10 se înlocuește cu următorul : Notarul în comuna rurală este ofițer al stării civile.

După acest aliniat se va adauga aliniatul următor ; Notarul în comuna rurală este șeful cancelariei, el are conducerea intelectuală și faptică a comunei. Poartă afacerile scripturistice ale comunei (înregistrare, rezolvare, arhivă etc) conform regulamentului dat de Ministerul de Interne. Are controlul averii și al casei comunale.

Desface și trimite poșta oficială Angajează dimpreună cu primarul și delegația permanentă servitorii păzitorii comunali și întreg personalul necesar comunei.

Are dreptul exclusiv pentru lucrările scripturistice particulare în comună încasând taxe conform unui regulament al Ministerului de Interne. Aceste lucrări însă se pot referi numai la cauzele extra procesuale ale locuitorilor notariatului.

Art. 367. Se înlocuește cu următorul : Notarul în comunele rurale ca membru de drept al consiliului comunal și delegației permanente este referentul consiliului și delegației permanente comunale. El ia parte la deliberare cu vot precum dând toate sfaturile și îndrumările administrației com.

Art 371. Aliniatul 3 propozițiunea din urmă se înlocuește cu următoarea : Ei pot înainta pe loc conform statutului până la gradul de subdirector inclusiv și în limita locurilor prevăzute în bugetul Ministerului de interne.

Art. 204. Se înlocuește cu următorul : Un exemplar de pe procesele verbale care constată deliberările consiliilor comunale și județene se va trimite în termen de 48 oare dela expirarea termenului legal de apel Ministerului de Interne când emană dela județe și municipii și Prefectului când emană dela celelalte comune dacă acele hotărâri cer aprobarea acestor autorități.

Sibiu, la 26 August 1926.

Președinte :
Aurel Decei m. p.

Secretar general :
Dimitrie Popoviciu m. p.

COMENTAR

privitor la modificarea legii pe tru Unificarea administrativă.

Centralizare sau descentralizare ?

Aproape toate guvernele, cari s au succedat la cârma Țării, dela Unire incoace, s-au ocupat mai mult sau mai puțin și de Unificarea administrativă. Fiecare își avea principiile sale, unele inclinând spre centralizare, iar altele declarându-se adepte a descentralizării.

În această materie, literatura noastră administrativă ne-a arătat atâtea teorii, unele mai frumoase decât altele, făcându-se paralele și dându-se exemple din Administrațiile altor State, ba chiar și din Administrațiile Instituțiunilor particulare. Aproape peste tot se pledează pentru descentralizare.

Păcatul este însă, că și cu descentralizarea în Administrație stăm aproape tot pe acelaș plan ca și cu democrația în politică. Ambele sunt lucruri atât de frumoase și ambele atât de puțin realizabile.

Poate și aceasta este cauza, pentru care nici Legea pentru Unificarea administrativă nu ne-a putut da prea mult din această materie. De altfel o autonomie prea largă, nu poate fi decât dăunătoare intereselor comunelor rurale, dată fiind înprejurarea, că țărâtimea noastră

inclină prea mult pentru conservatorism și deci orice nizuință de a ținea pas cu modernismul epocii în care trăim ar rămânea fără ecou.

Ca-și pentru orice în viața de toate zilele și pentru descentralizarea administrativă este nevoie de un sistem minuțios, de un program bine fixat și bazat pe experiențele trecutului, dar mai întâiu de toate descentralizarea administrativă trebuie precedată de pregătirea sufletească a funcționarilor și de o adevărată educație cetățenească a masselor, cari au pretenția să fie bine administrate. Lucruri grele pentru moment, dar pentru a căror realizare nu ne lipsește decât timpul.

Până atunci rămâne stabilit ; mai bine o centralizare moderată și rațională, decât o descentralizare pripită și nepotrivită cu timpul în care trăim !

Dovada ne-au dat-o cu prisosință ultimele alegeri comunale, când toți certaii cu codul penal și mai ales toate elementele primejdioase pentru administrația comunelor rurale au ajuns la conducere, astfel că de „administrația“ făcută de acești oameni, cred, este mai bine să nu vorbim.

Simplificarea administrativă. Moralizarea funcționarilor și a populației.

Pentruca o Lege administrativă, mai bine zis o Lege comunală, să ne poată da roadele dorite, aceea trebuie să fie cât se poate mai simplă. Aceasta pentruca nu numai funcționarul administrativ să o poată pricepe și aplica ci pentruca și populația să o poată înțelege și suporta cu ușurință. Dacă străbunii noștri își cântau Legile, cred că nu trebuie să mai insistăm asupra faptului că o Lege ori cât de bună ar fi, dacă nu este înțeleasă de populația administrată, devine o adevărată, cămașă de forță pe corpul comunei rurale.

Legea comunală trebuie apoi să-și fixeze de cel mai primordial scop, moralizarea funcționarilor și a masselor prin controlul făcut de Administrația județeană, control care nu trebuie să se marginească numai la activitatea oficială, ci trebuie extins chiar și asupra vieții de toate zilele a funcționarilor subalterni, pentru ca populația să poată înțelege, că dacă funcționarul comunal cu care este în vecinic contact se amestecă în unele cazuri chiar și în viața casnică a locuitorilor, nu o face numai așa de capul său, ci este urmărit și dânsul în toată activitatea sa, de alți superiori, inparțiali și drepți.

Populația trebuie dedată la supunerea cetățenească, la respectul legilor și la apărarea pe cale cinstită a drepturilor sale. Numai astfel vom putea obține, ca aceasta să se obicinuiască a vedea în funcționarul public exemplul cinstei și buneii conduite de o parte și jandarmul sever și drept al tuturor ieșirilor din legalitate de altă parte.

Fixarea minuțioasă a atribuțiilor funcționarești.

Administrația demagogică trebuie să inceteze, iar politica de partid nu trebuie să facă casă comună cu Administrația.

Cum nu ne putem inchipui, Administrație fără de funcționar înainte de a vorbi de Administrația propriu zisă, trebuie să vedem, de ce funcționari avem lipsă și de aceia, când vorbesc de funcționărimă, involuntar, mă gândesc la ciasornic. Aceasta, pentrucă ne place să ne considerăm de mici roțițe în mecanismul uriaș al Statului. Ori, dacă ești o roțiță în acel mecanism se subînțelege, că funcționarea ta, depinde intru toate de funcționarea celorlalte roate și roțițe din jurul tău.

Funcționarul nu are și nici nu trebuie să aibă voință proprie în executarea agendelor sale. El este pus să indeplinească anumite mișcări numai în Administrație și deci prin așezarea sa între celelalte roate și roțițe trebuie să i se fixese de mai nainte mișcările ce are de făcut, astfel ca atât dânsul, cât și ceilalți funcționari din jurul său să se poată mișca liberi, făcându-și fiecare datoria legată de importanța ce i s-a dat în ansamblul mecanismului. Aici intră disciplina cea mai desăvârșită,

spiritul de subordonare și de dreptate, cu care mai curând sau mai târziu trebuie să se obicinuiască funcționărimă noastră.

Eliminarea sinecurelor și reducerea numerică a funcționarilor.

Indată ce vrem ca mecanismul uriaș al Administrației Statului să meargă bine, trebuie să ne îngrijim, ca tot ce-i superfluu în acel mecanism, să iasă, adică toți acei funcționari, puși în posturi anume create de unele guverne, cu scopul, ca după căderea guvernului respectiv să pună bețe-n roate, nemulțămînd populația, provocând prin lipsa de disciplină și de subordonare discordii și trăind de pomană pe spinarea celorlalți funcționari — să părăsească cadrele funcționarilor publici.

Trbuie să înțelegem în sfârșit că nu Țara pentru funcționari ci funcționarii pentru Țară!

Eliminând tot ce nu produce în Administrație, fixând tuturor celor cari rămân, în parte, atribuțiunile în mod minuțios, coordonând pe cei de-o treaptă și apoi subordonându-i controlului general, — vom ajunge la o reducere numerică a funcționarilor administrativi, când Statul, Județul și Comuna, va avea posibilitatea, ca din lefurile celor ce pleacă ca superfluu, să-și salarizeze după merit pe cei cari rămân și dela cari se poate pretinde, cu tot dreptul, o muncă dobitoită. Nici odată un funcționar nu se plînge și nu se poate plînge de prea mult lucru, dacă lucrul său este resplătit bine!

Eliminările respective punerea în disponibilitate a funcționarilor superfluu să se facă în conformitate cu Legea și nici decât la discreția unor atotputernici, cum se făcea până aci. Laturile politice sunt așa albă, care se vede cu astfel de ocaziuni.

Legea pentru Unificarea administrativă.

Să vedem acum, ce a făcut noua Lege pentru Unificarea administrativă în materia aceasta, adică dacă a redus sau a sporit numărul funcționărimii administrative al Comunelor rurale.

Păcatul mare al acestei Legi este, că nu s-a făcut aproape nici o deosebire esențială între Comuna rurală și cea urbană. Ori, a pune Comuna rurală pe același calapod cu Comuna urbană, ar însemna să pui pălăria unui om mare pe capul unui copil sau invers.

În trecut Comuna rurală (în Ardeal) își avea Primarul și jurații săi ca executori ai hotărîrilor Reprezentanței comunale, apoi de o parte ca slătuitori ai Notarului, singurul care făcea întreaga administrație și de altă parte ca exponenți ai intereselor locale și membrii de drept în Reprezentanța și Primăria comunală, al căror suflet era Notarul comunal, ajutat de un subnotar și de unul sau doi scriitori. Acesta era tot personalul administrativ.

Primarul și jurații, dintrecari unul era cassar, primeau un onorar anual de câte 50—100 Lei și-și executau destul de bine atribuțiunile lor reprezentative, neavând de altfel nici o îndatorire scripturistică, care reclama cunoștințe de carte mai mare.

Aceste funcțiuni erau cele mai râvnite posturi onorifice în viața comunelor rurale și menite să fie îndeplinite întotdeauna de cei mai de cinste și desinteresați oameni din comună.

Notarul comunal își primea salariul parte dela Comună, parte dela Stat, după cum era și drept, de vreme-ce servea în același timp și Comuna și Statul.

Astăzi, situația este cu mult mai complicată, de o parte pentru că Legea pentru Unificarea Administrativă, care cu toate că face din Primarul comunal șef al administrației comunale totuși a mai pus pe lângă dânsul în comuna rurală și un secretar — fără de nici o pregătire — și căruia nu-i fixează atribuțiunile decât în mod foarte sumar, iar de altă parte pentru că întreg sistemul de manipulare și organizare al Administrației comunale îl avem schimbat alandala și deci reclamând puteri de muncă indoite, decât până aci, așa, că într-un birou, unde până aci lucrau cu Notarul în frunte doi oameni, azi ar trebui să lucreze patru—șase oameni fără Notar și nici așa nu vor putea răsbi cu lucrul, iar afacerile vor merge prost.

Cauza? — Lipsa unui sistem și mai ales parada de atribuțiuni și fraze late în tot ce facem.

Consiliul și Delegația permanentă comunală.

Cum Legea pentru Unificarea Administrativă se razămă în întregime pe Consiliul comunal, Delegația permanentă și Primar, adică pe trei organe mai mult sau mai puțin lipsite de priceperea ce se cere unor organe administrative conștiente și la înălțimea chemării lor, Notarul prin însăși esența Legii nefiind îndreptățit prin nimic, dacă nu se angajează și de secretar comunal, să se amestece în afacerile comunale.

Ori cum am dori, dar în Comunele rurale Consiliile comunale și Delegațiuni permanente cari să-și cunoască la perfecție îndatoririle, orice lege comunală am avea, nu vom putea obține, de o parte fiind aleși membrii cari le compun de populația care nu este obișnuită să-și aleagă reprezentanții după capacitate ci după sprâncene și după cum curentul unor partizani ia cu dânsul mai mulți sau mai puțini adepți dintre alegători, dar de altă parte fiindcă în comunele rurale nici nu s-ar prea găsi oamenii cu pregătirile necesari spre acest scop, — deci dispozițiunile legii, privitoare la atribuțiunile Consiliului comunal și Delegațiunii permanente le putem considera de potrivite și satisfăcătoare, ca atât Consiliul comunal cât și Delegațiunea permanentă să aibă un cărmăciu cu pregătiri, care să fie legat nu numai prin o simplă numire, ci chiar și materialicește de soarta respectivei Comune.

Cine oare, ar fi mai indicat spre acest scop decât Notarul comunal?

Astfel stând lucrul, ar trebui doar, să analizăm în amănunte însemnătatea instituțiunei de Primar, post pe care Legea pentru Unificarea administrativă pune toată nădejdea.

Primarul comunei rurale.

Art. 11 ne spune: Primarul este capul administrației comunale. El execută toate hotărârile Consiliului și Delegațiunii permanente comunale și împreună cu aceasta supraveghează mersul administrației comunale.

(Observare: Legea nu este nici aici clară.

Primarul comunal este capul administrației și totuși este obligat a executa. Natural este, ca executarea să se facă prin organe. Capul ordonă și mâine execută.)

Art. 57, după ce repetă cele spuse în Art. 11 adăogă: „Semnul distinctiv al Primarului este o cingătoare cu colorile naționale, pe care o poartă la toate ceremoniile oficiale și la celebrarea căsătoriilor.

(Observare: Acest alineat nu se împacă de loc cu modestia ce trebuie să caracterizeze pe tatăl comunei. Înțelegem să poarte un oarecare semn la celebrarea căsătoriilor, dar pentru ceremoniile oficiale cingătorea ar putea fi înlocuită prin altceva mai național).

Art. 59. „Primarul este șeful poliției comunale“.

(Observare: Întrebarea este, dacă știe oare Primarul comunei rurale, ce va să zică poliție comunală?)

Art. 60. „Primarul convoacă consiliul comunal și prezidează ședințele“.

(Observare: Adecă, la dreptul vorbind, subsemnează convocarea și spune o formulă învățată pocit pe din afară, la începutul și sfârșitul ședințelor. Aceasta se chiamă a prezida?)

„Supraveghează respectarea Regulamentelor“. Împreună cu Delegația permanentă numește, înaintează și licențiază din serviciu funcționarii comunali și hotărăște asupra pedepselor“.

(Observare: A supraveghea, nimic mai ușor, dar a ști ce anume trebuie supravegheat, e ceva mai greu. A numi și licenția din serviciu funcționarii comunali, asta e cea mai predilectă plăcere a actualilor noștri Primari din Comunele rurale și cum nu, când a ajuns el, care până eri trebuia să ridice pălăria vechiului funcționar comunal, dacă nu de altă, dar cel puțin din datorie pentru inteligența ce reprezenta în Comună, să poată să-l dea afară din post când vrea și cum vrea. Noroc că nici azi nu Primarul conduce!)

„Dă autorizațiuni necesare pentru construcțiuni,

reparațiuni de edificii, înprejmuiri etc. conform planului de aliniere și Regulamentelor“.

(Observare: Da, dă Primarul orice pentru un bun aldămaș).

„Ordonă prestațiuni în natură, pentru servicii necesare, urgente și în cazuri de calamitate publică“.

(Observare: Da și mai ales, când s-a certat cu vecinul și vrea să-i facă nițică inimă rea).

„Eliberează certificatele de notorietate publică și de paupertate“.

(Observare: Da, rudeniilor și partizanilor le eliberează orice, în speranța realegerii, iar dacă se întâmplă vre-un certificat cu bucluc, se apără la Tribunal, dându-și drept dovadă prostia și analfabetismul).

„Îndeplinește, adecă resolvă, toate actele cari nu sunt rezervate în mod special Consiliului sau Delegației permanente comunale, privitoare la administrație și apărarea intereselor Comunei.“

(Observare: Da, cum să nu îndeplinească actele, mai ales, când nu știe nici măcar să scrie).

„Primarul este ofițer al stării civile“.

(Observare: O glumă mai de prost gust Legea pentru Unificarea administrativă nici nu putea face. Bieții tineri, cari vor ajunge să fie căsătoriți de Primar se vor declara mai târziu. Până atunci noi credem că numărul concubinajelor nu a atins recordul).

„Primarul dispune ordonanțarea plăților și semnează ordonanțele“.

(Observare: Că semnează ordonanțele de plată, asta da, dar că știe cum și ce să dispună, asta o fac ei alții cari se pricep).

„Primarul inspectează piețele, drumurile, sălile de spectacol etc. El poate opri spectacolele pentru a asigura paza liniștii și a moralității publice“.

(Observare: Cum să nu poată opri, mai ales dacă nu aduce nimic la chimir, spectacolul).

„Ordonă măsurile urgente de igienă“.

(Observare: Dacă știe ce lighioană-i igiena).

Art. 62. „Primarul este singur în drept a da ordonanțe cu privire la măsurile ce-i sunt date în atribuțiunile sale, ale Consiliului și ale Delegației permanente“.

„Ori ce cetățean poate face intimpinări în contra ordonanțelor la Prefect“.

(Observare: Să poftască cineva să facă intimpinare, că apoi și-a găsit bealeaua eu „domnu Primare“ dealtfel).

„Aceste intimpinări nu suspendă executarea ordonanțelor“.

De Primarul șef al poliției, să nu mai vorbim, fiind acesta în comunele rurale absolut inexistent, în urma faptului că-i lipsește cu desăvârșire capacitatea,

adecă cea mai esențială dintre toate condițiunile unui șef de poliție.

Cum o veche și înțeleaptă zicală românească ne spune: „unde nu-i cap, — vai de picioare“, vrând nevrând trebuie să constatăm, în perfectă cunoștință de cauză, că 98% dintre comunele rurale dela noi, nu vor avea decât pălăria și un cap de hârtie; — de adevărata șefie a Primarului comunal neputând fi vorba și rămânând de fapt Primarul un simplu purtător al eșarferii treicolore, un menechin în mâinile intelectualilor din comună și un despot pentru populația săracă a comunei care va trebui să facă clacă și zile de lucru Atotputernicului Primar, pentru că în timp — ce Primarul nu va ști și nu va cuteza să-și exercite puterea față de cei mai tari intelectualicește se va despăgubi, răsbunându-se în schimb asupra celor mai slabi și neajutorați, — despotismul și protecționismul fiind cu mult mai în uz la pătura țărănească, — iar tendința Legii este cu totul alta.

Primarul comunal nu va putea introna disciplina în comuna rurală, ba ce-i mai mult nu se va putea face nici măcar respectat, continuând a rămânea în ochii locuitorilor un șef suferit, — pe hârtie — a căruia porunci vor fi luate peste picior și despre care se va spune printre zimbete: „s-a scremut muntele și-a născut un șcarec“.

Legiuitorul de teamă, că nu cumva Notarul comunal să ajungă un satrap al satelor, a mutilat în atribuțiunile sale pe Notar până la nerecunoaștere, nefixându-i decât cum se putea mai vag atribuțiunile, așa, ca Prefectul Județului să-l poată întrebuița la toate și pentru toate.

În schimb legiuitorul a pus pe Primar singur cap al Comunei rurale, pe o egală treaptă cu Primarul comunei urbane, neținându-se cont nici de disproporția intelectuală a candidaților și nici de împrejurarea că alegătorii dela orașe fiind ei însiși pe o treaptă culturală incomparabil mai înaltă sunt coțți pentru a-și putea alege de conducători oameni capabili din toate punctele de vedere, cari pe lângă că își vor putea executa datorințele fixate în lege, nu se vor putea deda la lucruri cari i-ar degrada atât ca funcționari cât și mai ales ca oameni de societate. Afară de aceasta pe Primarul comunei urbane îl alege la dreptul vorbind Ministerul, dintre candidații Consiliului comunal neputându-se trage la indoială deci că Primarul Comunei urbane va trebui să fie om la locul lui. Cu totul altfel stăm cu alegerea Primarului comunei rurale.

În comuna rurală totul se bazează pe teroare și dacă aceasta nu prinde întotdeauna, pe asocierea în grupuri a partizanilor unor oameni cari — fără să se întrebe, că oare sunt sau nu în stare — voesc cu tot satul „să conducă satul“, conducere, care fiind de cele mai multe ori dorită exclusiv numai pentru a le servi și menaja unele interese diametral opuse cu acelea ale

comunei, — îndată după ajungere „la putere începe operațiunea conducerei prin acapararea tuturor izvoarelor de venit prohibit, forțând la mici tributuri pe locuitorii administrați și obligând pe cei nevoiași la clacă și robofă spre a binemerita bunăvoiața sa de mai târziu. Deviza, că „nici pe Christos, nu l-au păzit de pomană“ a fost și va rămânea credeul Primarilor comunelor rurale și dacă recompensa pentru o vorbă bună pusă de domnu Primar la locul convenit nu este plătită în totdeauna în bani, dar de sigur mesele cârciumelor satelor noastre ar ști să ne spună în câte cazuri Primarul a fost formal mituit cu câte un ciocan de rachiu, lucru cu atât mai primejdios, cu cât se practică pe o scară mai întinsă spre rușinea și demoralizarea locuitorilor. Și apoi să poftască vre-un locuitor, căruia Primarul — lipsit de cultura sufletească recerută — îi va cere un țoiu de rachiu, să nu aibă la el parale, ori să se scuze că nu bea, că apoi răsbunarea domnului Primar, nu va întârzia să se manifesteze cu toate ocaziunile ce i se vor oferi, doar primarul eliberează certificatele de notariat publică, ordonânțează cheltuelile comunei ordonă prestațiuni în natură etc.

În ce privește activitatea de până aci a domnilor primari din vechiul regat, literatura noastră satirică este plină de portretele lor, care de care mai reușite, iar trecutul ne îndreptățește a face unele prorocii pentru viitor.

Este incontestabil, că postul onorific de Primar comunal este necesar și de o importanță ponderoasă, dar răul cel mare rezidă în faptul, că nu trebuia lăsat singur de capul lui, fără un control permanent din partea notarului sau secretarului (înțelegem secretar cu serioase pregătiri) pentru că împrejurarea că secretarul contrasemnează toate actele nu este de ajuns, dacă legea nu-l obligă imperios a refuza contrasemnarea celor de reacredință și ilegale și dacă legea nu-i impune categoric obligamentul de a refuza executarea ordinelor ilegale primite din partea primarului.

În orice caz, sistemul ardelean, cu primăria compusă din primar și notar a fost cu mult mai sănătos și a adus reale servicii comunelor rurale de aici.

În totdeauna este bine ca o lege să fie cât se poate mai severă, pentru că „frica păzește pepenii“, dar dacă legea este severă, se așteaptă dela ea, să fie și dreaptă și echitabilă și logică, iar lucrul cel mai de căpetânie este, să fie executabilă așa, cum este scrisă!

A încărca pe spinarea unui olog, după cum s-a mai spus deja, sarcini pe care abia le poate purta un om întreg și sănătos, nu este nici drept, nici echitabil și nici logic. Notarul comunei rurale va suplini în viitor neștiința primarului lucrând dânsul în locul lui, dar nici asta nu este nici drept nici echitabil și nici logic, pentru că noi, cel puțin, așa înțelegem, orice paș făcut de un funcționar, orice măsură va lua și orice va întreprinde, trebuie să fie normat în lege și numai legea,

sau regulamentul bazat întru toate pe lege, este în drept a-i fixa linia de conduită și a-l îndreptăți la executarea unor anumite lucruri, rămânând ca Autoritățile sale superioare să vegheze asupra bunei sale funcționări, ajutându-l prin lămurirea principiilor nesuficient expuse în lege și forțându-l să rămână în cadrele acelei sfinte și drepte legi care în caz de abuz, este chemată să-l pedepsească fără cruțare.

Ori viitorului Notar cu pregătiri juridice, nu i s-a rezervat în lege decât rolul de scribe al primarului analfabet, primarul comunal este creat de lege, cu intențiunea tacită, ca să ajungă, afară de lege, o păpușă la discrețiunea notarului intelectual!? Care dintre aceste două alternative este cea adevărată?

Este această măsură menită să inspire populației țării acesteia increderea și respectul legii?

Nu s-a gândit legiuitorul că și locuitorii satelor noastre știu să reacționeze și atunci când constată, că notarul, fără drept scris în lege, execută, fie numai pe hârtie chiar, agende cari nu-i aparțin, — aceasta poate servi ca precedent la alte și alte ilegalități?

Datoria noastră, a funcționării este să arătăm adevăraților făuritori de legi, cât ne poate dura atunci, când auzim spunându-se în dosul nostru, că legile în țara românească se scriu numai pentruca funcționarii să aibă ce călca în picioare.

Noi, funcționării vrem să avem legi, pe cari să le putem aplica așa cum sunt scrise și pe cari să le putem respecta și noi și țara!

O lege comunală clădită pe minciună, va deveni o adevărată pacoste pe capul comunelor rurale! Administrația zilelor noastre ne confirmă clar acest adevăr.

Să vedem acum cine a fost, cine este și ce trebuie să fie notarul comunelor rurale.

Notarul comunei rurale

În urma înmulțirii cu nemiluita a tot soiul de secte religioase, când războiul a stricat din temelie aproape tot ce fusese bun în sufletul masei poporului nostru și în sfârșit, când în vâlmășagul luptelor politice, lipsite de orice sistem sănătos, poporul nostru, de altminteri destul de blajin și bun, a fost amestecat, fără nici un scrupul, în picanteria murdară a politiceii, zisă democratică, — credința, — singura bază fundamentală a moralității unui Stat, a început să alunece pe povârnișul disconsiderării și concomitent cu ea rolul sublim al bisericii și preotului — păstor sufletesc — a fost redus la o funcțiune de paradă, necesară aproape numai pentru a ridica solemnitatea botezurilor, cununțiilor și înmormântărilor, — era fatal, ca mulțămirea disconsiderării autorităților suspuse și notarul comunal, care până mai ieri alaltă-ieri fusese stâlpul de care se sdrobeau neputincioase toate talazurile vieții dela sate, (e vorba de notarul ardelean) să devină în timpul din urmă și el un simplu agent al Județului o sculă fără

voință în mâinile guvernanților, cari atunci, când persistă a-l ținea pe notar ca pe o frunză în vânt, se mângăie totuși cu nădejdea, că prin noua lege administrativă, notarul dela care pe față nu se prea cere mare lucru, va scoate din nemol carul administrației comunale, pe care atot puternicia primarului noii legi administrative îl va innămoli prin necunoașterea legilor țării de o parte și prin lipsa experienței și inteligenței de altă parte.

Din evoluția instituțiunii notariatului comunal, guvernării noastre ar fi putut trage concluziunea, că Comunele noastre numai așa vor putea ajunge la o înflorire și bunăstare, dacă vor fi conduse de oameni bine pregătiți și cu trup cu suflet devotați carierei, căreia s-au devotat.

Pentru ilustrarea mării nedreptăți ce Legea pentru Unificarea administrativă aduce Comunei rurale prin aservirea intereselor ei vitale trufiei Primarilor lipsiți de inteligență și dragostea binelui obștesc, lăsăm să se vadă cum Notarul ardelean a isbutit tocmai prin cinstea și hărnicia sa să-și ridice prestigiul paralel cu modernizarea comunelor în ciuda intereselor politice, la treapta de conducător spiritual al satelor, cari fuseseră doar mulțămite și numai cu conducerea primitivă a Primarilor de pe vremuri.

Funcțiunea de Notar o găsim în fașe cam prin secolul al XVI-lea, când din cauza lipsei de cărturari era ocupată — abia unde și unde — în comunele mai mari, de câte un învățător, preot etc. (istoria unor județe, ne arată cazuri când era ocupată chiar de avocați, pe cari fluctuațiunile politice îi goniseră dela orașe la sate) cari aflându-se sub ordinele directe ale Nobilului (domnului de pământ) erau un fel de scriitori secretari, „Notarii“ sau „scriptores“. Pe acel timp Notarul era bine înțeles, lipsit de orice inițiativă și numai bine târziu, când iobăgia s-a indulcit simșor și când Nobilul, care era și Judecător pe moșia sa, a început să-și numească câte un inlocuitor în persoana vreunui favorit de-al său, mai cu trecere în sat, numit de jude de curte (udvar biro) au început să se deslege și mâinile Notarului-scriitor, aplicat până aci numai din necesitate, lucru evident și o dovadă mai mult, că și pe acel timp inteligența trebuia să conducă.

Abia la jumătatea secolului al XVII-lea însă găsim urme solide de existența sigură a funcțiunii notariale pe acel timp.

În ședința Comitatului Arad din 4 August 1746 se hotărăște și se ordonă comunelor, ca fiecare Comună mai mare dela șes, comunele mai mici asociindu-se câte două-trei, iar comunele din regiunea păduroasă după fiecare cnezat sau sector să-și angajeze câte un Notar stabil. Tot atunci se ordonă alegerea cu anul a Primarilor.

Această măsură se impusese de o parte din cauza incapacității Primarilor de a conduce destinele comunei,

iar de altă parte pentru că încrederea în Primari scăzuse până intratăta, că înmulțindu-se peste măsură bandele de hoți, pentru urmărirea mai cu succes a răufăcătorilor a trebuit să vină Județul cu avertismentul, că acei Primari, cari ar refuza să urmărească sau să prindă bandele de hoți, vor fi pedepsiți nici mai mult nici mai puțin, decât cu tragerea în țapă.

Începând cu anul 1760 Notarul devine în Ardeal exponentul Județului, de o parte și mijlocitorul dintre Comună și Nobil de altă parte. Notarul conduce biroul, comunică ordinele primite Primarului care între alte atribuțiuni avea și aceia de a aduna dela săteni — sub avertismentul de 25 de bețe — cele 100 capete de vrăbii și partea ce cădea pe Comună din cele 300 pei de lup ce trebuiau predate anual Județului. Primarul încassa apoi cu ajutorul proverbialului răvaș, după repartiția făcută de Notar. dările, zecimala, dijmele etc.

Ori cât de departe am merge înapoi cu scrutarea trecutului carierei notariale, vom găsi pe Notarul comunal mai mult sau mai puțin legat de glie, mai întâiu ca scrib domenal avându-și rostul și locuința sa în satul de multe ori natal, apoi ca Notar angajat de Comună și Nobil, mai târziu numit de Județ și în sfârșit ales pe viață în baza Legii XXII din 1886 de Reprezentanta comunală, având locuință, lemne, pământ etc. dela Comună, inprejurare care a contribuit mult la infrumșetarea și bunăstarea comunelor ardeleni, prin faptul că Notarul numit sau ales pe viață avea timpul și siguranța ca să-și facă și execute planurile luate în programul de muncă.

În decursul vremii, dar mai ales dela 1886 încoace, funcțiunea de Notar a devenit una dintre cele mai importante funcțiuni din mecanismul Statului Austro-Ungar, pentru care considerație a fost aglomerat cu toate atribuțiunile cari aveau vre-o legătură cu viața dela sate, astfel că atât cu zeci de ani înainte cât și în decursul războiului mondial găsim pe Notar administrând într-o singură persoană în toate direcțiunile: repartizând, încassând și administrând toate impozitele de Stat, Județ și Comună, conducând în realitate — sub prezidența de formă a Primarului — Reprezentanta (Consiliul) și Primăria (Antistia sau delegația permanentă) comunală, judecând procesele bagatelare și campestrele, veghind asupra poliției și siguranței comunale și de Stat, ținând și conducând toate agendele militare, apoi cadastrale de case și pământ, evidențele, cărțile funduare (exemplarele comunei) și reprezentând în comuna rurală toate Ministerele țării, astfel că aproape nu exista o lege de-o oarecare importanță, care nu impunea Notarului oareșicari îndatoriri.

Cum toată puterea și autoritatea guvernului se resfrângea asupra Comunelor rurale prin Notarul comunal, este evident că acesta își avea în Comună o importanță de care se mândrea.

Investit dela început cu dreptul de a redacta acte

extraprocesuale în interesul particularilor, Notarul a devenit sfătuitorul neînlocuibil, de toate zilele, a locuitorilor din raza cercului său de activitate.

Cât tact și câtă ambiție au cheltuit unii Notari pentru infrumșeșarea unor comune, o poate ști numai acel, care a trăit mai multă vreme în unele comune fruntașe din Ardeal, pentru că unui necunosător nu-i vine a crede, că comune fruntașe azi, — cu 50—80 ani înainte erau niște sătulețe prăpădite și de multe ori contrar spiritului conservator al locuitorilor, numai din ambiția și dorul de emulare al unor Notari merituoși au ajuns Comune puternice, cum sunt azi.

Și trebuie să știm, că deși printre dâșii se găseau absolvenți de drept, filosofie, teologie etc. totuși nu toți Notarii vechi erau absolvenți de liceu. Cunoaștem doar și azi Notari mai bătrâni, aflători încă în funcțiune, cari posed abia 4—6 clase de liceu la baza diplomei de Notar, împrejurare care nu i-a împedat să fie considerați printre cei mai merituoși conducători ai comunelor lor, deci meritul, contrar dorinței noastre nu este a se căuta în vasta pregătire școlară ci mai ales în devotamentul pentru funcțiunea de Notar, pe care judecând-o din toate punctele de vedere, o putem considera de cea mai nobilă și ideală dintre toate funcțiunile dela sate.

Ce este azi Notarul comunal?

Pe cât de simplă este întrebarea, pe atât de greu este răspunsul!

Cum cele mai multe atribuțiuni ale notarului, nu sunt normate decât în legile rămase dela stăpânirea ungurească, în bună parte abrogate, notarul prezentului a rămas un fel de ciuhă în cânepă, bună de speriat vrăbiile, de vreme-ce aproape tot ce face, o face pe socoteala domnului primar. „Noi, primarul“... incoace, „Noi, primarul“... incolo... fără să se țină cont de împrejurarea, că dacă notarul ar permite primarului să facă cum vrea și ce vrea, ar fi vai și amar de biata comună și mai ales de bieții locuitori.

Afară de indatoririle ridicole fixate în art. 366 al legii pentru unificarea administrativă notarul nu are în lege nici un fel de atribuțiuni, deci iată-l retrogradat în prestigiu cu 200 de ani și pus într-o situație cât se poate de caraghioasă și neclară.

Caraghioasă pentru că notarul noiei legi administrative nici odată nu va ști de care să asculte mai bine și de care să se teamă mai rău, de autoritățile sale superioare: prefect, subprefect, pretor sau de primarul comunal, cu care este în vecinic contact și care neputând rivaliza cu el ca inteligență, va ști să-i amărsască zilele, făcând pe grozavul pe conta drepturilor sale normate în lege. Vrând-nevrând, notarul trebuie să devină un fel de cameleon, fără convingere, forțat de lege să-și schimbe fața după situație.

Neclară, pentru că aproape toate atribuțiunile sale sunt fixate cum nu se putea mai vag, neavând nici o

indatorire fixată pe de-a întregul, împrejurare care-ți face impresia, că notarului comunal nu i s-a dat în comună nici măcar importanța jandarmului actual.

Totuș legea pentru unificarea administrativă fixează licența de drept sau științe de stat drept condițiune de preferință pentru obținerea posturilor de notari.

Oare care va fi nenorocitul, care după toate cele de mai sus, având absolența de drept, va primi să se îngroape de viu în vre-un sat prăpădit, unde ce-i mai mult nici nu va fi un funcționar comuna stabil, ci un agent pus drept proptea, la ordinele și discreția unui analfabet fără cultură și fără suflet, sortit la o viață de vecinică mutare și strămutare: un fel de jidov rătăcitor al administrației publice. Decât un astfel de post, ori cine va primi mai bucuros un post de ușier la Prefectură!

Să facem acum o mică paralelă între situația veche și situațiile din prezent și apropiatul viitor ale notarului comunal.

Atât notarul trecutului ardelean, a cărui caricatură suntem noi, actualii notari, cât și notarul noiei legi administrative tind să fie inelul menit să lege comuna de județ și prin județ autoritatea centrală.

Ca și legea pentru unificarea administrativă a noastră și legea ungurească XXII din 1886 a pus pe primar de cap al comunei, dar Ungurii trăgând învățătura din propria lor pagubă, au mers ceva mai departe și nu s-au mulțămît numai cu șefia primarului, ci au pus pe o treaptă cu el și pe notar, pentru că văzuseră ei, că șefia singură a primarului a mers până acolo, că la 1746 a trebuit să folosească drept stimulent tragerea în țapă, pentru că să-l forțeze să-și facă datoria. În schimb legiuitorul nostru nu s-a gândit decât la fața lucrurilor, ignorând cu desăvârșire de desubturile ascunse ale administrației comunale, unde un nebun aruncă bolovanul în fântână și o sută de cumiști nu-l pot scoate. Nu s-a gândit legiuitorul nostru nici la împrejurarea, că oare ce interese poate avea primarul comunal, ca lucrurile să meargă bine în comuna lui, conducând-o spre înflorire, — decât doar eventuala laudă a consătenilor, care de regulă vine după moarte. Ori, ce pagubă are primarul, dacă lucrurile merg prost? Cel mult se lipsește de laudă și în cel mai rău caz îl înlocuiesc cu un altul tot ca și el. În definitiv tot n-a pierdut nimic.

A trecut 8 luni de când legea pentru unificarea administrativă este pusă târiș-grăpiș în aplicare. Din praxa făcută până aci am putut constata cu prisosință, că această lege în forma cum este scrisă nu se poate aplica.

Nu înțelegem ce interes superior de stat se poate împotrivi contra înființării primăriei comunale compusă din primar și notar în locul primarului actual și nu înțelegem de ce în dibuirea administrației noastre nu am deschide cartea destul de bogată în exemple și bune și rele a

trecutului și de ce n-am folosi istoria ca îndreptar la cimentarea Administrației noastre ajunsă de pomină.

Cine ar avea mai mult interes, ca lucrurile în comuna rurală să meargă bine, dacă nu notarul, care ca și funcționar de carieră știe foarte bine, că înaintarea și regresul comunei sale i se va nota în favorul sau în detrimentul său?

Ori cum se prezintă situația, notarii ardeleni și-au făcut întotdeauna cu vârf și îndesat datoria și și-o vor face și pe viitor cu aceeași abnegație, luptând însă din răspuțeri pentru o soartă mai bună, atât pe seama comunelor rurale, de care trebuie să se știe, notarul, care

și-a cheltuit cei mai frumoși ani din viață pentru ajungerea unui scop, este puternic legat, cât și pe seama corporațiunii notariale, care este cu adevărat demnă de o soartă mai bună, decât aceia a agronomilor și agenților de toate nuanțele, funcționari cari nu fac alta decât subminează încrederea populației în toate organele administrative ale Statului, șgândărind tocmai ranele cele mai sângerânde ale populației avizate la administrarea lor.

Să vedem acum ce s-ar putea face prin o radicală modificare, din legea pentru unificarea administrativă.
(Va urma) **Petru Popoviciu Notar**

PUBLICAȚIUNI.

PRIMĂRIA COMUNEI JIMBOLEA.

NOTARIATUL COMUNEI MĂDĂRAȘ.

No. 2758/1926

No. 339-1926.

Publicațiune.

Publicațiune.

Primăria comunei Jimbolea publică concurs pentru completarea următoarelor posturi:

1. Postul de „conducător al Biroului Populației”: Salar 4000 lei lunar.

2. Postul de „registrator” cu cunoștințele cuvenite în administrarea arhivei, dosarelor și instrumentarea actelor: Leafă lunară 3500 lei.

3. Un „impiegat” cu cunoștințele generale în administrație: Leafă lunară 3500 lei.

4. Un „impiegat” cunoscător al legii contabilității publice și comunale, vărsat în agendele de impozite și urmărițe: Leafă lunară 3500 lei.

5. Un „impiegat” cunoscător și vărsat în chestiunile tutelare: Leafă lunară 3500 lei.

6. Un „impiegat” cunoscător și vărsat în agendele de cadastru funciar: Leafă lunară 3500 lei.

7. Un „sergent-major” la poliția comunală: cu leafă de lei 3000 lunar și 2 rânduri de haine (unul de iarnă și unul de vară).

8. Un „econom” cu cunoștințele cuvenite în ale gospoderiei comunale: Leafă 2800 lei lunar.

9. Un „înmânător” cu leafă de lei 2800 lunar.

10. „2 agenți de urmărire” cu salar lunar de câte 3000 lei.

11. „6 sergenți la poliția comunală.” cu salar lunar de câte 2800 lei și 2 rânduri de haine (unul de iarnă și unul de vară).

Dela reflectanți se cere a poseda perfect limba română și se cunoască limba germană și maghiară; să posedă o calificăția cuvenită și practică îndelungată în administrație, cu cunoștințele recerute.

Cererile însoțite de actele cuvenite se vor înainta Primăriei comunei Jimbolea până la termenul de 15 Octombrie 1926.

Jimbolea, la 13 Septembrie 1926.

Primăria comunală.

Terenul de vânat al comunei Mădăraș din plasa Salonta Jud. Bihor în suprafață de 2000 jugh. cad. se va eserânda prin licitație publică în ziua de 30 Sept. 1926 ora 2 p. m. în localul primăriei din loc pe timp de 12 ani, începând cu 1 Octomvrie 1926.

Prețul de strigare 2000 lei.

Licităția se va ținea în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice cu oferte închise și sigilate și însoțite de-o garanță de 10%, a prețului de strigare.

Condițiile de licitație se pot vedea la primăria comunală.

Mădăraș la 18 August 1926.

Nuțiu
primar.

Gheorge Carol
notar cercual.

Secretar căsătorit, cu cunoașterea perfectă a agendelor notariale caută post la un notariat mai mare. Oferte rog la adresa Ludovic Szabo secretar, Dragomi-rești, jud. Maramureș.

Publicațiune.

La notariatul Băița jud. Bihor se caută spre aplicare momentană un subnotar, eventual scriitor încât se poate cu praxă.

Salar lunar la început 2500 lei care se va putea mări după diligență, locuință și încălzit.

Băița, 3 Sept. 1926.

Notar.

Publicațiune.

Tânăr inteligent, cunoscând la perfecție limba română și germană, având o praxă distinsă în toate lucrările notariale făcută în Ardeal și Banat timp de 3 ani, bun dactilograf; caută post ca scriitor la un notariat mai mare.—

Adr.: *Hans Müller*, Com. *Sântioana* Jud. *Târnava—mică*, prin *Gara Elisabetopol*.

No. 553-1926.

Publicație de licitație.

În conformitate cu art. 8—14 din legea pentru protecția vânatului și regulamentarea vânătoarei se aduce la cunoștință generală că dreptul de vânat asupra teritoarelor de vânat ale comunelor *Bachnea* și *Bernadea* jud. *Târnava-Mică* se dă în arânda prin licitație publică pe timp de 6 ani cu începere de 1 Ianuarie 1927.

Zilele de licitație sunt:

I. În comuna *Bachnea* la 20. Noembrie 1926 la ora 11 a. m.

II. În comuna *Bernadea* la 20. Noembrie 1926 la ora 4 d. m.

Doritori de a lua parte la licitație sunt obligați a prezenta autorizație prescrisă la art. 13. din legea vânatului.

Prețul de strigare: *Bachnea* 3000 de Lei.

„ „ „ *Bernadea* 1000 de Lei.

Condițiunile se pot vedea în fiecare zi la biroul notarial între orele oficioase.

Prezenta licitație se va face în conf. cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Bachnea, la 15. Septembrie 1926.

notar cercual:
Aladar Marcovici.

Un scriitor care are 8 clase liceale și care posedă limba română la perfecție caută un post într'un notariat

Rog ofertele pe adresa de mai jos:
Eugen Kiss, Str. *Puşcaşi* No. 30, *Ploeşti*.

No. 636-1926.

Publicațiune.

La notariatul cercual *Râu-alb* plasa *Pui* județul *Hunedoara* se caută spre aplicare momentană un scriitor cu praxă în toate agendele notariale.

Salar lunar la început 2500 Lei care se va putea mări după diligență. Pentru cei necăsătoriți eventual locuință, luminat și încălzit.

Râu-alb, la 24 Iulie 1926.

Notar cercual.

Notariatul *Serghis*, Plasa *Tileagd*, Județul *Bihor*.

Concurs.

La Notariatul cercual *Serghis*, Plasa *Tileagd*, Jud. *Bihor* se primește un subnotar diplomat, cari a satisfăcut obligației de militar, neinsurat, vărsat în toate agendele de notar, să poseadă limba română și să fie creștin. Retribuțiunile sunt cele legale plus locuința, iluminat, încălzit. Postul se poate ocupa imediat.

Ofertele se vor trimite la adresă *Notariatul cercual Serghis*, Plasa *Tileagd*, Județul *Bihor*.

No. 1210/926. Adm.

Dela Notarul comunei Şiria.

Publicațiune.

La Primăria *Şiria* Județul *Arad*, e vacant postul de impiegat I. (fost subnotar I) retribuit cu salarul de Lei 3.000— lunar.

Notarii diplomați, necăsătoriți, își pot înainta actele la subsemnatul.

Venite laterale primesc numai aceia, cari dau dovadă de pricepere, diligență și caracter.

Şiria, la 7 Iulie 1926.

notar.

Publicațiune.

Se publică concurs pentru complectarea postului de secretar de notar dela *Notariatul comunei Gilău* (jud. *Cluj*).

Reflectanți cari posed diploma de notar să-și înainteze cererea de concurs dimpreună cu actele menționate în art. 7. a Regulamentului pentru aplicarea Statutului funcționarilor la adresa: *Notarului Comunei Gilău*.

Plata lunară cu accesori Lei 4000.

No. 439/1926.

Concurs.

Primăria comunei *Wiesenhaid*, județul *Arad* și plasa *Arad* publică concurs pt. ocuparea postului de impiegat comunal. Se cere, ca reflectantul să fie deplin vărsat în agendele administrative, să poseadă limba statului și cea germană la perfecție, să aibă 6 clase medii pt. a putea fi denumit de locțiitor ofițer al st. civile.

Retribuțiunea e Lei 3000— lunar, anual 6 m³ lemne de foc, luminat și locuință Postul se poate ocupa imediat.

Notar: **Suciu.**

Notar calificat, cu praxă de 15 ani posedă limba română, maghiară, germană (sârbească și rusească) caută un post de notar, eventual de subnotar.

Rog oferte cu condițiunile de salar pe adresa:
D. Ludovic P. M. Obreja (jud. *Caraș-Severin*),